



ARMANÇ

Sal 6 • Heziran • 1984

*dîtinên
hêzên Kurd
lî ser otonomiyê*

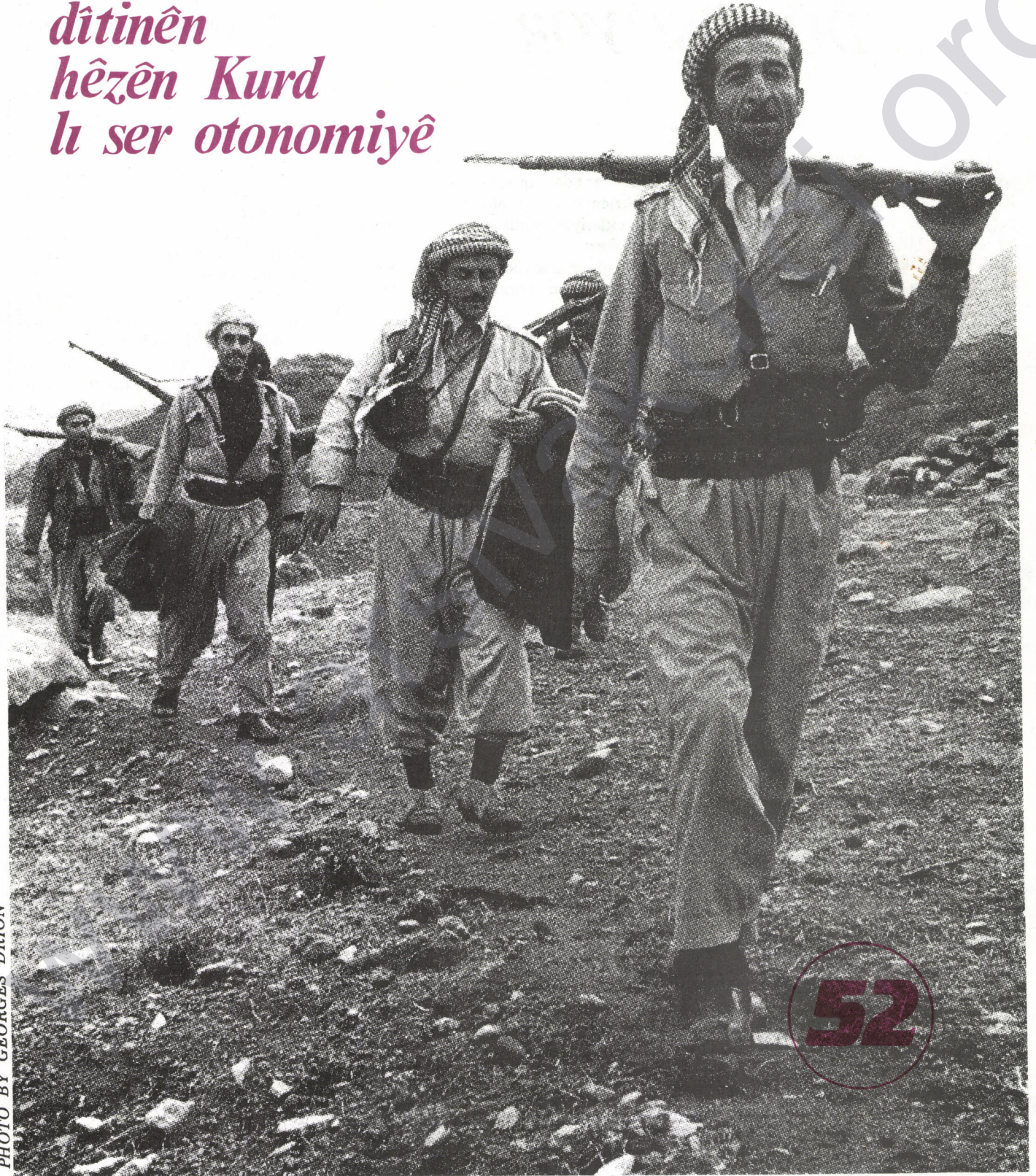


PHOTO BY GEORGES DRION

52

AYDINLARIN SUSKUNLUĞU EYLEME DÖNÜŞÜYOR

□ Geçtiğimiz mayıs ayı, faşist diktatörlük altındaki Türkiye ve Türkiye Kürdistanı açısından oldukça hareketli geçti. Avrupa Konseyi'ndeki gelişmeler, PPKK, TİP, TKP, TEKP, TKSP, ve TSİP'in yaptıkları ortak çağrı, "Yerel Seçimler"den sonra Özal Hükümeti'nin petrole yaptığı 3. zam, MHP'nin yan kuruluşu olan faşist MİSK'in Genel Kurmay Başkanlığı'nın emriyle yeniden "çalışmaya" başlaması, "ve nihayet" 1256 aydının imzalarını taşıyan "Aydınlar Dilekçesi"nin kamuoyuna açıklanması bu hareketliliği oluşturan olaylar zincirinin sadece bir kaç halkasıdır.

Bu gelişmeler, faşist diktatörlüğün "demokrasiye geçtik", "alternatifsiz ekonomik politika uyguluyoruz" demagogisi altındaki halk düştürdü faşist çehresini kitlelerin gözünde daha da açığa çıkardı. Diğer yandan "Aydınlar Bildirisi", diktatörlüğün barbar uygulamaları yarattığı terörize ortamdaki 3,5 yıllık suskunluğun eylem kıvrımlarına dönüştüğünün başka bir somut verisi oldu.

Bu nedenle, halklarımıza karşı faşist diktatörlüğün yaşamın her alanında 3,5 yıldan beri giriştiği vahşi saldırılar karşısında susan aydınların, geç de olsa, faşizme karşı suskunluğa gömülmenin çare olmadığının bilincine varmalarını ve çok anlamlı bir biçimde faşist diktatörlüğe ve anayasasına karşı çıkmalarını olumlu bir gelişme olarak değerlendiriyoruz.

Aydınlar, dilekçelerinde, burjuva demokratik bir çerçevede temel insan hak ve özgürlüklerini savunurlarken, bu hak ve özgürlükleri gaspeden, faşist diktatörlüğün kurumlaştırılıp süreleştirilmesine "hukuki" dayanak olan "82 Anayasası" na karşı çıkıyorlar. Böylece, aydınlar da diktatörlüğü karakterize eden faşist "Anayasa" değiştirilmeden, temel hak ve özgürlüklerde en ufak bir düzelmeye gözlenemeyeceği gerçeğini kavramış bulunuyorlar. Bu da olayın başka önemli bir yanındır.

Faşist diktatörlüğün, yaşamın çeşitli alanlarında yaptığı tahribatlarla ilgili gözlemlerin yer aldığı dilekçede, gerçekleriyle birlikte şu istemler sıralanıyordu:

* İdam cezaları kaldırılmalıdır; kesinleşmiş idam cezalarının infazları durdurulmalıdır.

* İşkencelere son verilmelidir. İnkencenin bir yöntemi olan cezaevlerinin koşulları düzeltilmelidir.

* Toplumun tüm kesimlerinin örgütlenmeleri ve siyaset yapmaları üzerindeki yasak kaldırılmalıdır.

* Kapsamlı bir af çıkarılmalıdır.

* Devlet terörü durdurulmalıdır.

* Basın özgürlüğü sağlanmalıdır.

* TRT özerk bir yapıya kavuşturulmalıdır.

* Fikir ve sanat ürünleri üzerindeki sansür kaldırılmalıdır.

* Tek tip insan yetiştirmeyi amaçlayan eğitim sistemi değiştirilmeli; YÖK Yasası ortadan kaldırılarak üniversiteler özerk bir yapıya kavuşturulmalıdır.

* Görülmekte olan davalar bir an önce sonuçlandırılmalıdır.

* Halkımız çağdaş toplumlarda geçerli olan insan haklarının tümüne sahip olmalıdır.

* Her türlü düşünce üretimi korunmalı, değişik öneriler kamuoyuna özgürce sunulabilmelidir.

"Demokratik Düzene İlişkin Gözlem ve İstemler" başlığını taşıyan dilekçe Cumhurbaşkanlığı ve TBMM'ye verildikten hemen sonra, "dilekçe" yi imzalayan aydınlar, sikiyönetim savcılıklarınca sorguya çekilmeye başlandılar. "Aydınlar Bildirisi" iç ve dış kamuoyunda yoğun bir şekilde tartışılırken, Noter'de açık tutulan dilekçeyi imzalayan aydınların sayısı 1400'ü aşıyordu. Sikiyönetim makamları "dilekçe"nin yayınlanmasını yasaklarlarken, bir gazetecinin sorusu üzerine, Özal, dilekçeyi gazetecilere okuyarak, "Böyle bir dilekçe verilebiliyorsa demekki demokrasi vardır" şeklinde de-

magojik bir değerlendirme yaptı. Evren'in "dilekçe"ye tepkisi tam da bir diktatöre yakışır biçimdeydi. Evren, 28 Mayıs'ta Manisa'da yaptığı konuşmada aydınları "hain" ilan ederek, "Bu millete hizmet etmek için aydın olmak gerekmez" dedi. Dilekçe sahiplerinin 1982 anayasasını değiştirmeyi hedeflediklerine dikkati çeken Evren, "Ben bu Anayasa'ya kefilim, deldirtmem" diyerek, faşist "anayasa"nın, faşist diktatörlüğü sürdürmede kendileri için ne denli önemli olduğunu bir kez daha vurguladı.

SERHAD DİCLE'NİN KONU İLE İLGİLİ AÇIKLAMASI

"Aydınlar Dilekçesi", gerek yurt içinde ve gerekse de yurtdışında büyük destek görüyor. Çeşitli örgüt, parti ve kişiler yaptıkları açıklamalarla, aydınların ileri sürdükleri taleplerin desteklenmesini istediler.

Kürdistan Öncü İşçi Partisi(PPKK) Genel Sekreteri Serhad Dicle de yaptığı açıklamada, eksikliklerine rağmen, "Aydınlar Dilekçesi"nde yer alan taleplerin desteklenmesini istedi. Serhad Dicle'nin konu ile ilgili açıklaması özetle şöyledir.

"...on milyonu aşan nüfusu ile Türkiye Kürdistan'daki Kürt Halkı üzerindeki baskılara yer verilmemiş olmasına ve dilekçede halkımızın ulusal özlem ve taleplerini dile getiren hiçbir düşünceye rastlanmamasına büyük bir eksiklik, bilim adamı, aydın ve sanatçı kişiliğiyle çelişen bir tutum olarak bakıyoruz. Buna rağmen Partimiz, dilekçede dile getirilen bütün düşünce ve kaygıları paylaşıyor, 1256 aydının istemini açıkça destekliyor."

Dilekçede belirtilen düşünce ve isteklerin Türkiye ve Kürdistan halklarının, toplumun geniş kesimlerinin acil taleplerinin önemli bir bölümü olduğunu vurgulayan Serhad Dicle'nin açıklaması, şu cümlelerle sürdürülüyor:

"25 Mart'taki Yerel Seçimler'den önce TİP, TKP, TKEP, TKSP ve Partimiz PPKK'nin ortak imzalarıyla çıkan bildiri; 7 Mayıs günü, Partimiz PPKK, TİP, TKP, TKEP, TKSP ve TSİP tarafından yapılan ortak çağrıda aynı istemler yer aldı. Faşist diktatörlüğe karşı olan tüm güçler, kişi ve kuruluşlar bu yönde şavaşıma çağrıldı."

6 partinin yaptığı çağrı ve diğer çalışmaların, toplumun geniş kesimlerini etkilediğini kaydeden Serhad Dicle'nin açıklaması şu çağrı ile son buluyor:

"Kürdistan Öncü İşçi Partisi, Türkiye Kürdistan'daki tüm devrimci-demokratik güçleri, anti-faşist kişi ve kuruluşları, bütün emekçileri, aydın ve

AVRUPA KONSEYİ TÜRKİYE DOSYASINI KAPATAMADI

□ Geçen sayımız baskıya girerken, sona erdiği için, Avrupa Konseyi'nin 7-11 Mayıs 1984 günleri arasında Strasbourg'da yapılan toplantısından ve bu toplantıda faşist diktatörlüğün 12 kişilik parlamenter delegasyonunun yetki belgelerinin onaylanmasıyla ilgili alınan kararlar, toplantı boyunca Türkiye ve Kürdistanlı çeşitli demokratik kuruluş temsilcilerinden oluşan kalabalık bir delegasyonun, Strasbourg'da gösterdiği çeşitli etkinliklerden kısaca bahsetmek zorunda kalmıştık.

Tüm platformlarda Faşist Cunta'nın kirli çamaşırlarını ortaya döküp, O'nu soyutlamak anti-faşist savaşımızın bir parçası ve görevidir. Bu savaşımızın geleceğine ışık tutması açısından Türkiye ve Kürdistanlı 6 partinin (PPKK, TİP, TKP, TKEP, TKSP, TSİP), Faşist diktatörlüğe karşı eylem birliği yolunda önemli bir adım sayılan ve genel siyasi "af" için yaptıkları ortak çağrının sonuçlarından biri olarak oluşup, Türkiye ve Kürdistan demokrasi güçlerinin önemli bir kesimini temsil eden geniş bir delegasyonun Avrupa Konseyi toplantısı boyunca ortaya koyduğu etkinliklerle bu etkinliklerin bulunduğu yankıları, faşist diktatörlüğün taktik ve manevralarının, Batı Avrupa'nın belli başlı politik güçlerinin ve Avrupa Konseyi'nin niteliğinin daha iyi anlaşılması için bu toplantının, önemli gördüğümüz bazı sonuçlarını irdelemeyi yararlı buluyoruz.

Kendi ülkelerindeki demokrasi güçlerinin baskısıyla Türkiye'de faşist diktatörlüğün insan haklarına ilişkin uygulamalarına tavrı almış gibi görünen Batı Avrupa gericiliği, özellikle 25- Mart yerel seçim sonuçlarına can simidi gibi yapıştı. Tekellerindeki kitle iletişim araçlarıyla Batı Avrupa kamuoyunu "SODEP, DYP, RP'nin de katıldığı demokratik seçimlerde halkın iradesinin ANAP lehinde oluştuğunu, böylece Türkiye'de demokrasiye geçildiği..'' şeklindeki propağanda bombardımanına tuttular ve böylece emperyalistlerin "demokrasi" den seçimi, seçimden de neyi anladıklarını iyice kanıtladılar. Avrupa Konseyi'nin Siyasi ve Hukuk Komisyon'u yetkilileriyle bu Komisyonların Türkiye raportörleri ve Avrupa Konseyi'nin temsil edilen burjuva politik gruplar, peşpeşe aynı yollu açıklamalarda bulundular. Aynı günlerde toplanan Sosyalist Enternasyonal'in toplantıya katılan Ecevit'inde

katkılarıyla konu ile ilgili değerlendirilmesi farklı değildi.

ABD'nin baskı ve yoğun çabaları sonucu Türkiye lehinde oluşturulan bu ortama karşılık, Türkiye Delegasyonu'nundan, Kıbrıs Delegelelerinin genel kurula katılmasına itiraz etmelerine dair teminat alındığı toplantı sonucunda iyice ortaya çıkıyordu. Böylece Türkiye'deki durumu inceleyen konseye rapor vermek üzere Türkiye'ye gidecek heyetin de görevi ve verecekleri raporun içeriği aşağı yukarı belli olmuştu. Daha önceleri, uluslararası bazı kuruluşların, hapishanelerde inceleme yapma ve mahkumlarla görüşme istemlerini "ülke bağımsızlığa" müdahale olarak niteleyen cunta yetkilileri, Türkiye'ye giden bu heyetten üçer kişiyi Diyarbakır ve Mamak Askeri Cezaevlerine "resmi" inceleme yapmak üzere götürüyor, Cunta Yetkilileri Avrupa" parlamenterlerinin ellerine, Uluslararası Af Örgütü'nün diye sahte bir liste vererek listedeki şahıslara ilişkin iddaların aksini ispatlamak(!) üzere Türkiye Dışişleri Bakanlığının sağladığı bir tercümanla, Sıkıyönetim Komutanlığı yetkililerinin nezaretinde parlamenterleri bir kaç kişi dışında çoğunlukla cuntayla uzlaşan ve bu durumları Türkiye gazetelerine de yansıyan bir grup mahkum ile görüşürdüler. Bu mizansen, heyet üyelerinin Avrupa'ya dönüp, Batı Avrupa kamuoyunu faşist cunta lehinde oluşturmak üzere basın toplantıları düzenleyerek, gerçekleri ters-yüz etmekle devam ediyordu. Böylece Komünist grup ve Sosyalist grub'un çok az bir kısmı hariç, tüm politik grupların üyeleri faşist cuntayı temize çıkarıp, "Türkiye dosyasını kapatma eğilimi içinde Strasbourg'a gelmişlerdi. İşte bu noktada Türk ve Kürt temsilcilerinden oluşan delegasyon etkisini gösteriyor; ortaya koyduğu çaba ve etkinliklerle, başta Sosyalist grup olmak üzere, tüm burjuva politik grupları etkiliyor: Sosyalist grub'un faşist cunta'nın parlamenter heyetinin kabulü aleyhinde karar almalarının önemli etkilerinden biri oluyordu. Konsey yetkilileri ve grup temsilcileri, Türkiye ve Kürdistan demokrasi güçleri adına ilk defa böylesine geniş temsil yeteneğine sahip, disiplinli ve ne istediğini bilen bir muhalefet ile karşılaşılıyorlardı. Bu karşılaşma, "Türkiye dosyası"nın insan haklarına ilişkin bazı uygulamaların tartışmaya açık tutularak kapatılmasıyla ilgili uzlaşma tasarıları konu-

sunda, kafaların ciddi sorular takıyorlardı. Cezaevleri "ziyaret" ettirilen ve dönüşlerinde basın toplantılarını düzenleyerek cuntayı temize çıkarmaya çalışan milletvekilleri; bazı kaynakların ve basının demeçlerini çarpıttıklarını açıkladılar. Bunlardan biri, aynı zamanda Avrupa Konseyi Hukuk Komisyonu Başkanı olan Hollandalı Parlamenter Björn Elmgist Konseyde yaptığı konuşmada; kandırıldıkları ile ilgili bazı kuşklar bulunduğunu itiraf ederken, Belçikalı Sosyalist Dejardin'de, gerek Türk ve Kürtler'den oluşan delegasyonun yaptığı basın toplantısına gelip açıklama yaparak ve gerekse de delegasyonun çalışmalarını yürüttüğü büroya gelerek; Uluslararası Af Örgütü Başkanı Ann Burley'le temaslarından sonra sahte bir liste ile kandırıldıklarını anladığını açıklamak durumunda kalıyordu. Gerçekten de Ann Burley; 8-Mayıs günü Londra'da bir basın toplantısı düzenleyerek, Cunta tarafından Türkiye'de Konsey üyelerine Af Örgütü'nün diye verilen listenin, kendilerine ait olmayan ve Cunta tarafından düzenlenen sahte bir liste olduğunu açıklıyordu.

Herşeye rağmen yapılan oylama sonucunda, faşist cunta'nın parlamenter delegasyonunun mazbataları, 50 "Hayır", 10 "çekimser" 91 "evet" (12 kişilik Türkiye delegasyonunun oyları dahil) oyuyla onaylanıyordu. Bu oylamanın hemen ardından Avrupa Konseyi Parlamenter Asamlesi, burjuva demokrasisi için temel ölçüler olarak kabul edilen belli başlı konularda Türkiye'deki aksi uygulamaları sıralayarak, düzeltme "beklentileri" ifade eden bir karar tasarısını da kabul etti. Karar tasarısını daha da sertleştirmek için değişiklik önergelerinden bazıları reddedilirken, kimileri de bazı değişikliklerle kabul ediliyordu. Bu önergeler arasında İngiliz İşçi Partisi Delegasyonu adına Mavrice Miller'in verdiği, "Kürt Halkına insanca yaşama hakkı tanınması, kültürünü ve dilini kullanabilme ve yaşatabilme özgürlüğünün tanınması" ifadeli önergesi yerine, Steiner'in "tüm azınlıklara haklarının gözetilmesi" şeklindeki formülasyonu kabul ediliyordu.

Türk parlamenterler ve Türkiye Dışişleri Bakanı oylamada red ve çekimser oyların çokluğunun kendileri için "şaşırtıcı" olduğunu söylerken, Halefoğlu; oylama, karar ve Türkiyeye ilişkin tartışmalar hakkında görüşlerini

açıklarken, Türk ve Kürt temsilcilerinden oluşan delegasyonu kastederek; "onları dinlediğimiz kadar bizi dinleseydiniz....." diyerek delegasyon çalışmalarının etkinliğini itiraf ediyordu.

Sonuç olarak Avrupa Konseyi Parlamentar Asamblesi aldığı kararla demokrasinin temel ölçütleri saydığı hak ve özgürlüklerin Türkiye'de bulunmadığını, insan haklarının yaygın bir biçimde çiğnendiğini ve işkencelerin sürdüğünü kabul ederken, öte taraftan da 2. Emperyalist Paylaşım savaşı sonrası ağır, soğuk savaş koşullarında, başlıca kuruluş nedenleri olan anti-komünizm ve anti-Sovyetik ilkeleri ile uyum içinde davranıyor, şu veya bu görüşle cilalansa da son tahlilde İtalyan Hristiyan Demokrat üye Stefano Çavalere'nin Avrupa Konseyinin kuruluş amacını tutarlı bir biçimde ve açıklıkla söylediği şu görüşü onaylıyordu: "Buradan Türkiye'yi eleştiren meslektaşlarım, ellerine tutuşturulan propaganda bröşürlerinden etkilenmemelerini söylemek istiyorum. Dün, Avrupa Konseyi önünde yapılan gösteride, yumrukları havada; 'Amerikan Emperyalizmine, NATO'ya hayır' diyen insanları anımsayınız. Bu koşullarda Türkiye'yi desteklemekte siyasal bir amaç öngörülmektedir. Bu amaç özgür dünyanın güvenliği, özgürlüğü ve barışı koruma aracıdır."

Avrupa Konseyi, sözde o çok değer "verdiği" temel hak ve özgürlüklerle, insan haklarını, emperyalizmin siyasi amaçlarına ve çok önemli buldukları Türkiye'nin jeopolitik konumuna kurban ederken; sosyalizmin düşmanı Sakarov için kopardıkları kıyametle ne kadar iki yüzlü olduklarını ortaya koyuyordu. En önemlisi Batı Avrupa'da-



Strasbourg, Türkiyeli demokratik güçlerin yoğun gösterilerine sahne oldu.

ki burjuva anlamı temel hak ve özgürlüklerin gericiğinin ve burjuvazinin sunduğu lutuflar değil, sınıfların sınıf mücadelesi sonucu kazandıkları ve tekelin siyasal gericiğlerine rağmen korudukları 'hak'lar olduğu daha iyi anlaşılıyordu. Böyle olunca da Avrupa Konseyi'nin burjuvazinin demokrasiye ilişkin çift standartına, daha genel bir deyimle standartlar uygulamasına şaşmamak gerekiyor.

Esas olan Türkiye ve Kürdistan demokrasi ve anti-faşist güçlerinin, faşist diktatörlüğü defederek, kalıcı ve sürekli eylem birlikleri, anti-faşist cephe oluşturabilmeleridir. Böylesi tekil olaylar için bile olsa Avrupa Konseyi toplantısı boyunca yapılan eylem birliği'nin somut olumlu sonuçları daha geniş ve güçlü birlikler için dürtü ve zemin olmalıdır, olacaktır.

SAĞMALCILAR VE METRİS CEZAEVLERİNDE

Direnış Sürüyor

15 Nisan'da İstanbul sağmacılar ve Metris cezaevlerinde başlayan açlık grevleri sürüyor. Açlık grevi iki ayı aşmasına rağmen, anti-faşist tutuklular, en vazgeçilmez insani hak ve özgürlükler uğruna ufak bir yılmuk dahi göstermeden, faşist diktatörlüğün tüm baskı, sindirme, teslim alma ve ihanete sürüklenme uygulamalarına karşı yitçe direndiler ve direniyorlar.

Öte yandan, açlık grevinin ileri boyutlara varması, tutuklu aile ve yakınlarını da harekete geçirdi. Tutukluların aile ve yakınlarının tüm girişimleri

sonuçsuz kalınca, gözü yaşlı anneler çeşitli açıklamalarda bulunarak duruma müdahale edilmesini istediler. Girişimlerin yaygınlaşmasından alabildiğine tedirgin olan yetkililer, tutuklu yakınlarından 12'sini 19 Mayıs'ta gözaltına aldılar. Açlık grevine katılan tutukluların durumunun ağırlaşması sonucu, bazı tutuklular hastaneye kaldırıldı, ölenler oldu.

Bunun üzerine, Uluslararası Af Örgütü Genel Sekreteri, T. Özal'a, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na ve Londra'daki Türkiye Büyük Elçiliğine bir mesaj göndererek; Sağmacılar ve Metris Cezaevlerindeki durumdan endişelendiğini bildirdi. Bu girişim ve tutuklu ailelerin parlamento kapısına dayanması, faşist hükümet yetkililerini daha da tedirgin etti. 15 tutuklu, hastaneden alınarak "bilinmeyen" bir yere götürüldü. Ama, tutuklu aile ve yakınları yine de durmadan girişimlerini sürdürdüler. 15 tutuklu hastaneden alınıp "bilinmeyen" yere götürülürken bir anne, "Çocuklarımıza ne olduğunu bilmiyoruz" diyerek bizzat kukla parlamento önünde feryat ediyordu.

Bu, cezaevlerinin dinmeyen bir yara olduğunun ve cezaevi koşullarının da faşist dikta koşullarından ayrı düşünülmesi gerektiğinin yeni bir örneğidir. Çünkü "demokrasiye geçiş" gerçekleştiği cezaevi koşulları daha da ağırlaşıyor, durum çekilmez hale geliyor. Ayrıca, başta Diyarbakır Askeri Cezaevi

olmak üzere, daha birçok askeri cezaevinde koşullar kat kat ağırlaşıyor, yeni yeni önlemler alınıyor. Yani, cezaevlerini ziyarete giden Avrupa Konseyi'nin heyetini, 7-11 Mayıs'ta yapılan Konsey toplantısında olumlu bir hava yaratmak amacıyla, tam da faşizme yakışır sahtekarlıkla kandıran faşist diktatörlük, gittikçe işkenceleri sistemleştiriyor, işkence yöntemlerini geliştiriyor.

Nitekim, 1256 aydımın dilekçesinde, İstanbul Barosu'na bağlı 63 ilerici, anti-faşist avukatın Sıkıyönetim Ko-

mutanlığı'na yaptıkları yazılı başvuruda, cezaevi koşullarının çekilmez hale geldiğinin dile getirilmesi; Türkiye ve Kürdistanlı devrimci demokratik güçlerin öteden beri söylediklerinin artık daha geniş kitlelerce de onaylandığını gösteriyor. İşte Sağmalcılar ve Metris cezaevlerindeki açlık grevine katılan tutuklular, zindanların faşizme karşı mücadele alanlarına çeviren geleceği yaşıyorlar ve şanlı mücadeleyi yaşamları pahasına sürdürüyorlar. İdamlar, ağır cezalar, en geliştirilmiş fiziki ve psikolojik işkence metodları; halklarımızın fedakar evlatlarını, ulusal

ve sınıfsal mücadelemizin onurunu en ağır koşullarda bile koruyan yoldaşlarımızı mücadeleden alkoyamıyor. Yaklaşık 4 yıllık faşist dikta koşullarında Türkiye ve Kürdistan cezaevlerinde boyveren ölüm oruçları, açlık grevleri, dayanışma grevleri ve çeşitli direnişler bunun en açık kanıtıdır.

Metris ve Sağmalcılar cezaevlerinde siyasi tutukluların sürdürdükleri onurlu direnişi en aktif bir biçimde destekleyelim. Onların seslerini dünya kamuoyuna duyuralım. ■

KİP-DDKD DAVASI SONUÇLANDI

□ 4 yıldan fazla bir süreden beri Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nde sürdürülen DDKD Davası, sonradan KİP Davası ile de birleştirilerek 17 Mayıs'ta sonuçlandırıldı.

Toplam 900'e yakın "sanığın" yargılandığı Dava'da 400'den fazla "sanık" "delil yetersizliğinden" beraat ederken, 153 "sanık" çeşitli ağır cezalara çarptırıldı.

"Devlet'in hakimiyeti altındaki toplumların bir bölümünü ayırıp Marksist-Leninist bir Kürt devleti kurmak amacıyla gizli örgüt kurmak, bu örgütü sevk ve idare etmek, bu doğrultuda propaganda yapmak...." iddialarıyla yargılanan "sanıklardan" Siracettin Kırıcı ve İrfan Bakay'a 25'er yıl, Kutbettin Yıldız ve Mustafa Kılıç'a da 21'er yıl verildi. Fahri Akbaş 17 yıl, Paşa Uzun da 16 yıl ağır cezaya çarptırıldılar. İsmail Hakkı Gümüştakin'e ise 20 yıl ceza verildi.

Ömer Çetin'e 8 yıl KİP Davası'ndan 6 yıl da teslim ettiği silahlardan verildi. O'nun cezaevi ve duruşmalardaki "iyi hali" gözönünde bulundurulurken, KİP Davası'nda aldığı 8 yıllık ceza, 6 yıla indirildi!

24 "sanık" 9 ile 15 yıl arasında hapis cezasına çarptırılırken, 73 "sanık" da 3 ile 8 yıl arasında değişen hapis cezalarına çarptırıldı. 51 sanık 1 ay ile 2 yıl arasında değişen hapis cezalarına çarptı-

rıldılar.

24 "sanık" için görevsizlik, 15 "sanık" hakkında dava tatili, 11 "sanık" için dosya ayırımı, 6 "sanık" için dosya düşme kararı verilirken bir "sanık" için de dava "reddi" kararı verildi.

KİP- DDKD Davası'nda ağır hapis cezalarına çarptırılanlardan bazıları:

Mehmet Ece ; Jina Nu Dergisi'nin sahibi, 12 yıl.

Şakir Tural; DDKD Genel Başkanı, 10 yıl.

Mahmut Çıkman; 9 yıl.

Şeh Mehmet Demir; 12 yıl.

10 yıl cezaya çarptırılanlardan bazıları:

Abdo Şahin, Nedim Dağdeviren, Medeni Marşil, Erdem Gencan, Adnan Özbıngöl, Orhan Kaya, Abdullah Yavaş, Hasan Renkli, Cemal Yalçın, İsmet Tayman.

8 yıl cezaya çarptırılanlardan bazıları:

Behzat Baskın, Ercan Sarısaltık, Şuayip Malgır, Zülfü Teselli, Vedat Güzel, Vedat Aydın, M. Ali Yılmaz, Mehmet Baykara, Hicri Talaş, Ahmet Halman, Muhyettin Sümbül, Hatip Seyit, Cemal Yılmaz, Ömer Karataş, Ahmet Beyik, Orhan Güler, Mustafa Tanğün, Orhan Aydın, Tayip Kondu.

A. Hafız Toğan 7 yıl, Sinan Tokgöz 5 yıl, Veysi Askar da 6 ay cezaya çarptırılanlar arasındadır. □

Kürdistan'ın Köylerinde Silah Operasyonu Devam Ediyor

★ Son bir iki ay içinde, Bingöl ve Muş illerimizde silah toplama bahanesi ile köylere baskınlar düzenlendi. Dini inançlarına bağlı olduğu bilinen halkımıza Kuran ile yemin ettirdi. Bununla da ikna olmayan faşist çeteler işkence ve zor ile silah toplamaya başladılar. Parası olmayan, para ile silah almaya zorlanıyor. Aynı uygulama şu anda Diyarbakır ve ilçelerinde de sürdürülmektedir.

Nisan ayında, yeni seçilen muhtarlarla toplantılar düzenlendi. D. Bakır Merkez ilçe, Bismil ve Çınar D. Bakır'da; Hazro, Kulp ve Silvan, Silvan'da; Lice, Hani ve Dicle, Hani'de; Ergani, Çermik ve Çüngüş, Ergani'de toplantılar. Toplantılara üst düzeyde sivil ve askeri yöneticiler katıldılar. Ayrıca 7. Kolordu Komutanı (aynı zamanda Sıkıyönetim Komutanı), toplantıların yapıldığı yerlere helikopter ile gitti ve konuşmalar yaptı. Herkesin silahını getirip teslim etmesini istedi. Bazı Muhtarlar, silahların daha önce teslim edildiğini, köylerinde silah kalmadığını söylediklerinde azarlanarak susturuldular. 7. Kolordu Komutanı, bazı dosyaları göstererek, "Bunlar şikayet dosyalarıdır. Hiçbir maazeret kabul etmiyorum. Sizlere 12 Mayıs'a kadar müsaade veriyoruz. Köyünüze gidip silahları toplayın ve getirip bize teslim edin! Aksi halde operasyonu başlatacağız. Helikopterin 1 saati 200.000 TL'dir. Bunu unutmayın!". Şeklinde tehditte bulundu.

Faşist çete, halkımızı sürekli baskı altında tutmak için değişik yöntemleri en barbar bir şekilde uyguluyor. Ancak, halkımızın zulüm ve baskılar ile susturulamayacağını, toplumsal muhalefetinin bastırılmayacağını unuttuyor.

D. Bakır- 3.5.1984
Armanç Muhabiri

DÎTÎNÊN HÊZÊN KURD LÎ SER OTONOMIYÊ

(2)

BERPIRSIYARÊ RÊXISTINA EWROPA YA PARTIYA HEVGIRTINA GELÎ KURDÎ LI SÛRYÊ -HEVAL SÎPAN-

PIRS: Hûn danûstendinên Yekîti Nîştimanî Kurdistan û Hukûmeta Seddam ji bo otonomiyê çawa dibînin ?

BERSÎV Her tevgerê azadî xwaz du aliyên xebata xwe hemî- çekdari û idyolocî- polîtîkî (siyasî). Gîftûgo bi dijmin re diruste bi çend mercên bingehî wek -têkoşîna çekdari raneweste, yekîtiya hêzên tevgerê bêt parastin, dijmin xwe bide ber piraniya armancên tevgerên ji serî ve, eger tevger têkdiçe bêy danstandin, û hin tiştên tir. Di danstandinên Y.N.K. û Seddam de yek ji van mercan peyde nebûye. Ji aliyê din ve, Rojname Lemonda Firînsî (24. 12.83) nivîsî, ku "ev danstandin ji du salan û vê de destpêkiriye", tenê niha êşkere bû, li gor xwestina Seddamê dîktator- şovên, ku necara pêşîye ku tevgera Kurd xapandiyê û dixwaze hebûna Kurd nehêle. Ji ber van tiştan ev danstandin otonomî pêknayne û li dijî perjewendiyên (menfeat) gelê Kurd û tevgera wî ye. Partiya me (PHGK li Sûriyê), ku li dijî hemû rengên xwespartîna Kurd bi rejîmên ku Kurdistan bindest kirine radiweste, peywistiyek netewî dibîne wekî hemû hêzên tevgera Kurdî li dijî vê rîya çewt rawestin û lihevhatinên bi vî rengî binerd bikin.

Vê lihevhatinê Y.N.K. gihande feodal û tacirên şer, ên hevpişkên rejîm li Kurdistan. Dîsa prensîbê dost - dijmin tevlihev kir, pêkanîna otonomiyek rast durtir û diwartir kir.

PIRS: Dema mirov rewşa Rojhilata-Navîn û ya Îraqê ku îro tê de bigre ber çavê xwe, netîcedayîna vê danstandinê gelo wê karibe kîjan gelşan, (problem) anjî rewşek çawa bi xwe re bîne ?

BERSÎV: Nav çend salên dawî de gelek planên imperyalizmê di Rojhilata Nêzik de pêşveçûnin. Berdewambûn û xurtkirina rejîma Seddam îro xwestinê bingehîye ji imperyalizmê û kevneperestan re, û ev danstandin li gor vê xwestekê pêktên. Armancên rejîma Seddam ên berçav ji vê lihevhatinê ev in:

1- Berberîtiya hundirê Kurdan tûj bike. wan bi destê hevûdu bikuje û tevgera Kurdî perçe-perçe bike;

2- Hebûna Y.N.K. bi hebûna rejîm ve girêbide.

3- Parastina petrola Kerkûkê, ku diçe Porta Yumurtalîk di nav Kurdistanê Tirkîyê ye û her wisa rêyên berrî ku ji wir tîrên Îraqê;

4- Kurd bi xurtî şer dijî Îranê û rê ji ber hêzên Kurdî yê welatperwer bigirin;

Wek em dizanin rewşa gelên Îraqê û Kurdistanê wê gelekî diwartir bibe. Rejîma dîktator xurtir dibe, hêzên li dijî dîktatoriya şovenî siviktir dibin, tevgera Kurdî qelstir dibe, çewisandîna gelê Kurd diwartir dibe û bingehên imperyalizmê û kevneperestên nokerên wan li herêma asêtir dibin û planên wan bêtir pêşva diçin.

Wilo tê zanîn, ku naveroka vê danstandinê paşveruye û gelek gelşan bi xwe re tîne, çî ji bo Kurd û Îraqê û çî ji bo herêma. Dîsa dijmin wê karibe dek û dolabên xwe bikarîne û Kurdan bixapîne. Gelê me gelekî mîrxas û mîr e, lê serokên wî her ew firotinin

PIRS: Sebê ku li Kurdistanê Îraqê rewş hate vê merhalê çine ? Ango, ger li gor we rewş baş e çima, ger ku

nebaş e çima?

BERSÎV: Piştî tîkçûna şoreşa Kurd sala 1975 hêzên burjuvazî rê nedan hêzên çepên dirust ku pêşengiya tevgerê bikin. Ji ber ku gelê Kurd nas- kir wekî rêya burjuvazî ji bo cê bi cêkirina pîrsa Kurdî rêyeke ji aliyên dîro- kî û siyasî ve kore, van hêzên burjuvazî sloganên pêşverû hildan ji bo xelkê li dora xwe dîsa bicivînin. Lê ji destpê- kê ve, wan tiştên tektîkî yê teng di ser armanc û perjewendiyên stratejî re girtin, berhevdan û berberîtiya di nav wan de çavên wan ji dijîtiya rejîma dîktatorî girt. Bi vî rengî berikên rast xwefiroş pêşve çûn di hundirê tevgerê de, û yekîtiya têkoşeran pêknehat. E- veya berpirsa gelek hêzane.

Lê ji destpêka xwe ve berpirsyarên YNK bi hemû awaya xwestinên serokatiya gelê Kurd tîxin destê xwe, qada Kurdistanê bi wan bimîne, hêzên dîtir vemirînin. Îro jî dijîminatiya demokratîyê û hezkirina serokatiyê, Seddam û berpirsyarên YNK tînin ba hev, ûştên (sebebên) din. wekî dibêjin, hemû derew in û ji bo xapandina xel- kênin.

Madem Kurd destên xwe didin rejî- mên şovenî û imperyalîstan wê ev rew- şa nebaş berdewam bike û xiyaret çê- bibe û dubare bibe di hundirê tevgera rizgarîxwaza Kurdistanê de. Partiya me ev rastî, cara dawî xuya kir di nama xwe ya Nurozê de û belavokên xwe yê din de. Xebatek bi hiner pêwiste bibe da ku tevgera Kurd pak bikin ji berikên sist, xwefiroş û hevpiştên dij- min

PIRS: Ji bona ku mirov bikaribe pê- şîya van gelşan û nebaşîyan bigre û tî- koşînê tîxe xetek hîn baştirîn, mirov dikare çî bike?

BERSÎV: Bi gelemperî pêwiste e- nîyeke niştimanî, demokratî, Kurdis- tanî di nav hemû hêzên Kurdî yê welatperwer de pêkbê. Armanc û strateji- ya wê wergirtina mafê çarenûsê mîletê Kurd di her çar perçeyên Kurdistanê

de be. Hingî dêt gelekî çetinbe, ku hêzek bi serêxwe bixwaze ji programa vê eniyê derbikeve, dêt bitirse ji pûçbûn û vemirandina xwe wek hêzek siyasi di nav tevger û civatê de. Îro pirsra Kurdî gihîştîye qonaxekê, êdî nikare pêşvê biçe bêy eniyêke giştî saxlem. Di Kurdistanê Îraqê de, ev pêwîstî ji zû de tê xwestin. Gereke hemû hêzên Kurdî li gel ên Îraqî li ser çend bingehan bihev- re têkoşînê bikin;

1- Xistina rejîma Seddam, lêkirina mîrîyek fîdralî û pêkanîna mafê çarenûsê gelê Kurd,

2- Gerek îro doza demokratî û mafê çarenûsê Kurd ji hev cuda nebin,

3- Ku rejîmeke dîktator- şovenîst,

weke Seddam, wê tu carî mafê çarenûsê gelê Kurd û doza demokratî cêbicê neke(hel neke),

4- Ku girêdana pirsra Kurdî bi dek û dolabên welatên împeryalist û kevneperest li dij perjewendiyên milletê Kurd û serpehatiyên wî yên dîrokîne,

5- Pêwîste rê vebe ji hemû hêzên welatperwer re têkoşîn û xebata xwe, li ser van bingehan, bi serbestî bikin.

Em bawerin, ku hêzên Kurdistanî, û bi taybetî li Kurdistanê Îraqê, zû yan dereng, wê bigihên hevûdu û van dozan wê pêkbînin. Hêzên Kurdistanî dêt karibin pilanên dijmin pûç bikin.

ARMANC: Ji bona vê hevpeyvîne em gelek sipas dikin.

RÊXISTINA SWÊDÊ YA PARTÎ SOSYALÎSTÎ GELÊ KURD (PASOK)

PIRS: Hun danustandinên Yekîti Nîştîmanî Kurdistan û Hukumeta Saddam ji bo otonomiyê çawa dibînin ?

BERSIV: Li dît armanca Parta me ya serekî, li ser bîr û bawerê t xwe cih û ne guhir. Hemî rêk ketinek û tungavek û projektek di bît li nav çar çûpa (çarçewa) xizmetê kurd da divê li seng bêhê te dan.

Em neşên (nikarin) çi mafekî bideyn kesê eger li vî sînorê me diyarkirî derbas bibît.

Eger bêhê yn ropelê t (rûpelên) mêjoya hevkarîyê û dostayetiye li nawber her komekê û layekî di gel van Baesîyan da biqulipînin, ji bilî şehmizariyê (şrmézariyê) û roreşiyê ci dî nabînin. Kes nemaye destê wî ne sotibît bi agirê van faşîstan. Pê agehm ke Seddamî û Baes hizar roh hebin ci ji wan zêndû nabin bû wî, eger yek ji zendû bû jî berî hemû kesekî ewan dikete berbangker hewsenger û hevpeyman bûn. Wekî çend caran li berî niha kirîe.

Baş dizanîn ke sewdakirê t xwe froş her nebît ji ber boriya

xwe ya reş û îmtihana talî ya di- hî (diho) û pêr li gel van faşîstan ew rastiye çaktir ji hemû kesan pirtir dizanin

PIRS: Dema mirov rewşa Rojhilatanavîn û yê Iraqê ku îro tede bigire ber çavê xwe, nefîce dayina vê danustandinê, gelo wê karibe kîjan gelşan (problem) an jî rewşek çawa bi xwe re bîne ?

BERSIV. Rewşa Rojhelata Navraste ya îro, ya boy aktuelt li hemû cihanê, împeryalizma cîhanê bi hemû eniya xwe ve kevîne mîlmilanê (mucadele) û komkê t(komekên) wan di nav awe jî da keftina mîlmilanê. Bo mêtin û dagirkirina zortirin rûber li vî nawçê. Ke zortirîn û girîngtirîn stratejî ya aborî hebî. Bi hemû bihayekî împeryalizmê nokerên xwe li navçey da leqandî (lêstokên) ji bo xizmeta xwe.

Çend sala wan ger li Lubnanî û Felistin da da alandine (mu- hadekirin) divê t bi erzantirîn û asantirîn riya rewşa Felestîniyan bibirin.

Ku wan Îsrail kiriye polîsê vê navçê, bi dilê xwe tîne û dibet.

Li paş serketina şoreşa gelê Îran û li dest çûna polîsê Kanda wa Farisî, (xeliç) bi hemû layekî (cihetê) împeryalizma cîhanî ri- jê ma Bexda û Baesê radigrin bi hemî rengekî çûne bin çengê wî bo dijî şoreşa milletên Îran.

Rewşa kurd li vêreda rohîn (ronî) dibît, ke careke dîn dix- wazî ku yek ji van yarmetiyan ji bo Seddamî rêxistineke kur- dan bît digel Seddamî. Bi goti- neka dî ewa di bin navê Y.N.K bibît meydana kirîn û frotin.

PIRS: Sebebê ku li Kurdistanê Iraqê rewş hate vê merhalê çi ne, ango, ger li gor we rewş baş e, çima, ger ku ne baş e çima?

BERSIV. Li dû heresa (piştî têkçûna) 1975 da, tazebûna (nuhbûna) şoreşa milletê me yê nebez (qehreman) cemawerê ge- lê me hest bi rohînbînyê (opti- mîst) û dilxweşiyê kir. Ji bo riz- gar bibin li zulm û cevê faşîstê Bexda. Bi taybetî ke çend grûp û partê t ciyawûz (mûhtelif) hatin rêza xebatê. Bi hemû corê t xwe yê n îdeolîjî. Weke emrazek (we- sîlak) bû gehîştina encamê (ne- tîce) , ew jî li nav çarçewa dax- waz kirina mafê çarenûs ji bo gelê me. Çendî dîroşînên (sim- bolê t, şîarê t) rengaw reng hatin bilind kirin. Li hemû layekî ji bo roxandin û ji bin birina rijê- ma genî Bexdayê. Diyare we pi- şan daye li yekek ji wan bi navê Y.N.K bû.

Bi zoran ji kurên vil (sitembar) gelfî kirin qurbana wan diroşman (şîar) û çend jî li sêdearan (sê- piyan) hatin dardekirin. Li Mis- lê û Ebûxirê b û Kerkûk. Niha bi bêşermî xwîna van grûbanan ji bîr diket û dibite yek ji wan pi- lanê t mana Seddamî.

Belê em dūbare dikin (careke din dibên) kû eve edetê t wirde (piçûk— birjiwayanê. Her hîç hoyek bo vê xwe firotinê nîne, ji bilî wê ke ew dixwazin xwe biken kidanê bizotnê wa rizga-

riya serjem(hemû) ya kurd.

Ew jî li destê wan çûye, ji ber ku gelê me careke di nahêt helxelitandin (xapandin).

Ew jî grûpek e bi tenê û çî dî nîne. Û şoreşa me her berde-wame. Eger ew hemû top û te-yarêt împeryalizmê Seddamî xelas nekirdibe, wê Yekitî Niştîman jî xilas neke. Encama wan li sala 1970 paş çar salên pevedanyan (Palsipartin) baştir nabe.

PIRS: Ji bona ku mirov bikaribe pêşiya van gelşan û nebaşiyên bigire û têkoşînê têxe xetek hîn baştirin, mirov dikare çi bike?

BERSÎV: Ji bo bersîva van pirsîyaran em beyana sala 1976an didanîn ber çawan. Bo pêkhênana eniyeka yektirt ya Kurdistanî. Li ser asfî (mistewa) stratejî mikum ji bo mafê çarnûs (serxwebûn) Ew ji bo kombîna partên Kurdistanî. Li heleka (îmkaneka) dîmokratîk û kur-

dan da, bi tenê jî bo xizmeta gelê kurd.

Li lay me pîrr şerefmendiye, camêriyê, silsoziye û şoreşgeriye mirov di gel hevvelatî yê xwe bêhn (bîn) dirêjtir bît wekû kû di gel jîjminê xwe da hatinî bît. (comerd bît).

Çav niqandin guneha bîna û gundî (hevvelatî) yê xwe bîket ne ji şaşî, xeletî ya dagîrkêran (metingehkaran) xweş bît.

Ji bona vê hevpeyvînê em gelek sipas dikin.

Berî ku em bersîvê n van pirsîyaran biçêdin, em bi navê Partiya Sosyalist ya kurd (PASOK)rê xirwarê Swêd sipasiyeke gelek germ ji kovara Armanç re diken ke yarmetî me da ji bo vê hevpeyvînê, em hêvîdarin ke, li rojên dahatî da peywendiyên me li hemû rûyekî pêş da biçe.

Ji bo vê hevpeyvînê em gelek sipas dikin.

PARTIYA DEMOKRATÊN KURDÊN

PÊŞVERÛ LI SÛRYÊ*

LÎ SER DANUSTANDINA BÎ REJÎMA IRAQÊ RE

Careke di rejîma (Eflaqî) ya genî di Îraqê de dest bi vilikên xwe kir û di van rojên paşî de vilika xwe birin serî, ko hin sergejî di nav eniya hêzên dijên rejîma faşîstî fermandarên Îraqê de afirandin û devereke mezî di nav hêzên rizgarî de vekirin, ko Yekîtîya Niştîmanî Kurdistan bi rejîma faşîstî re kete nav danustandinê ji bo ku bihevîre girebendekê imza bikin.

Û partiya me ya ko her dem li rexê şoreşgerên Kurdistan rawestiyaye û nemaze li rexê Yekîtîya Kurdistanî Niştîman rawestiyaye û li rexê hemî hêzên welatperwer û pêşverû rawestiyaye ko keferata ji bo pelixandina rejîma faşîsten Bexdayê dane ser milên xwe û partiya me rojeke çikûsî di vî warî de nekiriye u li gora ko karibû:

Dostanî û alîkariya wan kiriye ji bo ko karibin vî karê xwe bighînin dawî û bi cî bikin ko daxwazên xwe /Dîmoqrati jî Îraqê re û/Otonomyeke birast û ronî ji Kurdistanê re/ bîstênin.

Lê partiya me ji xwe re Pêwîst û gerek dibenî ko van baweriyên dawî bidî nîşandan û li hember vî karî dijwar bidî xuyakirin:

1) Gelê Kurd ji fermandarên Îraqê û di pêşiya wan de Seddam Huseyn gelek dijwarî û sergejî ditine, ko berî wan kesî dî ji fermandarên Îraqê wilo nekîrîne û vî faşîstê biçûk ji xwe re pêwîst dît, ko gelê Kurd bi carek bipelexenî û wînda bikî û kuştin û bi darvekirin bejîmar û pîvan di Kurdistanê de kirin û bi sed hezaran Kurd ji welatê wan Kurdistan dûrkin û Kurdistan bi carek şewitand û bi sedan gund, kavi û wêran yazdehê adarê sala 1970 yî şikand û bê havil hişt û ev mafên ko gelê me bi xwîna xwe standibûn dane bin lingê

tang û topên xwe.

2) Rejîma faşîstên fermandarên Îraqê tu rêçik nehiştin ko ji bo: Pelixandina gelê Îraqê, ko pêde neçûne û bicî anîne û dîktatoriya xwe bi zor berdane ser milên gelê Îraqê û hemû mafên gelêrî û dîmoqrati dane bin lingên tang û topên xwe û namûs û rûmet avetine nav lingan, aya diruste, ko mirov bawer bikî, ko gelê Kurdistan karibî mafên xwe yê gelêrî û dîmoqrati di bin siya vê rejîmê de biparêzî?

3) Fermandarên Îraqê welatê xwe xistin nav pengava xwîne ko maleke Îraqî nemaye ku malwêranîyek bi serde nehatiye û hin ji wan nehatine kuştin û tenê ji bo ko karibin : Doz û daxwazên paşmêrên xwe împeryalistên cîhanê û di pêşiya wan de Emerîka bi cî bînin û doz û daxwazên kevnepêrêst û sermayedarên pêkbênin û fermandarên Îraqê bûn, ko gelê Îraqê ajotîne vê cenga dijwar: û cîhê xwe dane paş ji xwe re nehiştin, ko di îro de serxwebûna welatê xwe avêtîne nav : tirs û sawîran. Li ser vê yekê dibû, ko em bêtir: kar û kêferatê bikin û di hember vê rejîma faşîstî de xurt bikin û em dijî wan mirovên ji serxweçûyî rawestana û em ev bavetana. Û em bi xurtî dibêjin: Ko em dijê vegertina perçak ji qada Îraqê ne û em naxwazin, ko Îran karibî hêzên dijên rejîma Bexda, têxî bin destê xwe û em naxwazin, ko bi rejîma faşîstên Îraqê re, lihevhatîne bî kirin. Ji bo, ko goya daxwazên welatê Îraqê, ji erîşên dijîna biparêzin, ji ber ko mayîna rejîma faşîst di Îraqê de tijî: Tirs û dijwariye û Îraq û Kurdistan bi hevîre tenê şewitandin û serxwebûna wê dixî nav: Tirs û sawîran.

4) Bê goman e, ko rejîma Îraqê berê berê tê guhertin û ber bi : sînga dijîna ve diçî û dibî weke: hespekî zînkîrî û dikeve destên: dewletên împeryalist û diwarekî mezî ji avaniya, û dewletên kevnepêrêstên ereb avakîrîne tî meydanê, dostaniya xwe bi: rejîma Misrê re xweş dikî û fireh dikî û ji ber wilo bi carek nediruste, ko mirov karibî bawer bikî, ko rejîma Îraqê karibî: doz û daxwazên: Kurdistan û Îraq bi camêrî bi cî bînin, belkî jî çî: lihevhatin û haştîya bi rejîma Îraqê re tevgera Kurdistan bin destê Îraqê dikşênî ber sînga dijîminê Kurdistan û hemî Îraqê.

Û partiya me bi: Yekîtîya Niştîmanî Kurdistan didî zanîn, ko nikarî vî karê han gunehbar nekî, ko Yekîtîya Niştîmanî pê radîbî û naxwazî, ko gava dî divî warî de bavêjî, ji ber ko neqenciyeke, pîr mezî e, ne tenê ji tevgerên şoreşgerî de li perçê Kurdistan bin destê Îraqê, belkî jî ziyaneke pîr mezî e ji bo hemî tevgerên Kurdistanê û eger Yekîtîya Niştîmanî Kurdistan wilo bikî, ji wan şaşiyên, ko serkariya: Şoreşa sala 1975 de kirine dij-

wartir dikî.

Gotina me ya paşîn: Partiya me gazî dikî hemî: hêz û partiyên welatperwer û pêşverû, ko sivik û bi xurtî bi hev re rabin û eniyeka: welatperwer û fireh di nav xwe de çêkin, ko karibin

★ Hevalên Partiya Demokratên Kurdên Pêşverû li Sûrya, di dêlî ku bersîvên pirsên me bidin, ev nivîs ji rojnama xwe "Dîmoqrati" hejmara 135 an wergerandin û dane me. Em jî vê nivîsara hevalan pêşkeşî xwendevanan dikin.

PARTÎ DEMOQRAT GELÎ KURDISTAN (ÎRAQ)

PIRS: Hûn danûstendinên Yekîtî Niştîman û Hukûmeta Seddam ji bo otonomiyê çawa dibînin?

BERSIV: Danûstendinên Yekîtî Niştîmanî Kurdistan û Hukûmeta Seddam ji bo otonomiyê em dibînin weko metirsiyeka mezin, pîr gefe dijî cûlanewey (tevgera) azadîxwaza milletê Kurd, ji ber van hoy û egeran;

1) Çu(tu) guherîn nebûne le helwest û rawestanên rejîma Îraqê beramber mesela Kurdî.

2) Hiç guherîn nebûne le sîrostî (karakter) faşîstî rejîma Seddam.

3) Rejîma Seddame faşîst tu caran xudan xeber nebowe di rêkeftinên danûstendin-mufawazat-xwe da di gel hêzên Kurda.

4) Rajîmê bayaxek mezin da bi durîkirina partiyên kartonî (sextetune) ku bi navê milletê Kurd xizmeta rejîma Beasê faşîst diken.

5) Yekîtî Niştîmanî Kurdistan li ser axaftina gotinên xwe nema ku heta dimaliya sala 1983 di kovar û rojnamên xwe da dimîvîsandin û belav dikirin.

6) Armanca rejîma Seddam ji vê rêkeftinê da (danustendin-mufawazat) ewe ke Kurdistanê bikete cîheke belayên di vî derevê (deraxê) tenk da, ku rejîm tê da dihere. Her wisa Yekîtî Niştîmanî Kurdistan bikarbihîne di şerê xwe da bi gelek hêzên xebatkar di Kurdistanê da û şerê Îranê bi ve rekê rejîm jiyana xwe dirêjtir diket. Eger hat û şerê Îraqê û Îranê nema, sedî du rê dimînin ku rejîm bikarbihîne digel Yekîtî Niştîman. Yek, bibit be partiyaka kartonî, ango nehêlana wan derdixe.

7) Yekîtî Niştîmanî Kurdistan kete guftugowa û pêkhatin kirin gel rejîma Seddam, ku di demek hemû hêzên welatparêz li Kurdistanê li dijî vê rêkefti-

nehêlin ji hevde bikevin, û kêferata xwe dijê rejîma dîktatoriya faşîstî di Îraqê de nûjen bikin û daxwazên: gelê Îraqê : dîmoqrati ji Îraqê re û Otonomî ya rast û ronî ji Kurdistanê re bi çî bînin.

nê ne.

8) Yekîtî Niştîmanî Kurdistan rîya xwe xweş kir bo vê rêkeftinê bi helkirina agirê şerê birakujîyê li Kurdistanê. Li gor Rojnama Lemonda frensî (6.4.84) giftugowan berî du salan destpêki-riye.

9) Rejîma Îraqê rêkeftina xwe digel Yekîtî da dadane wek zîvirîn bo nav rîzên niştîmanî, (Li gor Beasiyan Niştîmanî) ango wek hemû partiyên kartonî yê din, ku nuha li gel rejîm in.

10) Rejîma Seddam di vê rêkeftinê da daxwazên gelên Kurd bi çî naniye.

11) Hukûmeta Firensawî ku bi hemû rîya afîkariya Hukûmeta Îraqê diket destekê wê ye bilind (xurt) hebû di vê rêkeftinê da.

12) Rêkeftin diyar kiribû, Yekîtî Niştîmanî Kurdistan îman bi bîr û baweriyên xwe yê siyasî niye, wek hilweşandina rejîma Seddam û wergirtina mafê çarenûs.

PIRS: Dema mirov rewşa Rojhilata Navîn û ya Îraqê ku îro tê de bigre ber çavê xwe, netîcedayina vê danûstandinê, gelo wê karibî kîjan gelşan, (problem) anjî rewşek çawa bi xwe re bîne?

BERSIV: 1) Dewrê imperyalîzmê, bi taybetî imperyalîzma Emerîkî mezin dibe di encamên (netîceyên) berfirekirina şerê Îraq û Îranê da. Her wisa rêkeftin jiyana rejîmê dirêj diket û rê bo wê xweş dîke ku bi afîkariya welatê Erebyên paşverû imperyalîzm karê xwe di nav welatê deverê da bi hêsayî dîke.

2) Rêkeftina Seddam û Celal careka di vê rastiyê jî bo me diyar dîke, ku bi zotnewa (tevgera) Kurd wek aletek be di dest dagirgerê Kurdistanê her dema hez biken bû berjewendîya (menfeata) xwe Kurdan bi kar bihînin. Evê dibîne sebebên peydabûna zor astengên giran û dijwar di rîya bi zawa gelê Kurd da be giştî li naw willat da û derweyî willat û bi taybetî di Rojhilata Navîn da.

Her wisa rejîma Seddam dijî hemû hêzên pêşkeftîxwaz di Rojhilata Navîn da radiweste. Peywendiyên xwe di gel paşveruyên Suûdî, Urdun, Tirk û yê ve xurt dîke.

PIRS: Sebên ku li Kurdistanê Îraqê rewş hate vî merhelê çîne? Ango, ger li gor we rewş baş e çîma, ger ku nebaş e çîma?

BERSIV: Ji bo ku em karibin bersîva vî pirsyarê bidin, petivge (pêwîste) di nav hereka Kurdî da li Kurdistanê Îraqê biaxifin li demeke dîr heta nuha. Belê emê bi kurtî van xalan danîne ber çav:

1) Kizî (zeîfî) û lawaziya hindêk bîr û baweriyên di nav zorbezorî partiyên Kurdî wekû daxwaziya otonomîke cehbehîh nabî di vî bûrî da ke Îraq û Rojhilata Navîn tê da dibûrî. Ji ber ku ev rejîmên ke hukum le Kurdistanê û navçeyî diken rejîmên dîktator in, yan hukum di destê yek kes da ye, yan di destê aîle (xezaneke) da ye, yan jî di destê hûzek (eşîrek) da ye. Ev sebebana hemû nahêlin xutmuxtarî dirust bibî û peymana 11.3.1970 bo me diyar kir.

Nuha rewşa Kurdistanê amade ye bo bilindkirina daxwaza mafê çarenûs.

2) Partiyên Kurdî ci di karûbarên nav xwe da, çî di peywendiyên xwe da gel partiyên diyên Kurdî da ji karûbarên kollektîvî dîr ketine (ferdî bûne) û biryarên wan bêtîrin yek keşî bûne. Ev jî dibe sebebên peydabûna guhorînên mîjyoyî (esasî) di nav hereka Kurdî da, her jî destpêka salên şestî û di vir da wisa bûye.

3) Kêm bawerîya hindêk partiyên Kurd li Kurdistanê Îraqê bi gelê Kurd û şiyana (hêza) wî di peydakirina serkeftinê heye. Ji ber vî yekê jî em dibînin ku partiyên wisa çavê xwe li afîkariya derve digerin û heta ger ev afîkarî bi mercên giran jî barkirî be. Lewra jî hereka Kurdî tujî (têkilî) zor planên mezin bû, bi van wilatan re û bû sebebê xesaretîya hereka Kurdî. Evej zor sebeb hebûn ji wan yek perjewendîya (menfeata) serkirde (serok) û rêvebirên Şoreşa Kurdî.

Rewşa jeopolîtîka hereka Kurdî û dubarekirina siyaseta xelet her li sed-sala şanzda da li dema Îdrîsî Betîsî ku peywendî hatne kirin li gel dijîminekî gelê Kurd bû, lîdana dujîminê ke dî. Ke zor car bizava (tevgera) tektîkî û stratejîyake ku piştî xwe bîspere dujîmin.

4) Partiyên Kurdî bi serkeftin di rîya pêthîmana eniyeka (cephêka) Kurdistanî yekgirtî û belavbûna di du cephan de (CUD-CEWOET).

5) Hende partî hêz li xurtî û zordariyê diken û Kurdistan kirine puwan (milkê) jî bo xwe.

6) Istîhbarata Îraqê desteke bala (xurt) heye di belavkirina sîxur û casû-

sa di nav rêzên hindek partî Kurdî da, ke dibine sebebê peydabûna şer û nexoşîyan di navbera wan da û plan û duberekeye zef (pîr) dîkin. Rejîma Îraqê vî karî di bin navê Pîlana Kurdî Salane bi cî tîne. Ji vê yekê zêzêtir, rejîma Seddam gelek şarezaye ku van tekîlyên xwe yên xwînêjê bide domandin.

PIRS: Ji bona ku mirov bikaribe pêşîya van gelşan û nebaşîyan bigre û têkoşînê têxe xetek hîn baştirîn, mirov dikare çi bike?

BERSÎV: Ji bona ku mirov bikaribe pêşîya van gelşan û nebaşîyan bigre û têkoşînê têxe xetek hîn baştirîn petivî van guhurîmaye:

1) Paydkirina du cephan. Yek, cepheyeka Kurdî li parça Kurdistanê Îraqê ke parçeyek bît li cephaka Îraqî giştî. Du, cepheyeka Kurdistanê ke hemû hêzên Kurdistanê bigre nav xwe.

2) Mafê çarenûs bibîte dîrosim (şîara) hemû hêzên Kurdî.

3) a- Diyarkirdina dost û dijminên hereka Kurdî, b- navîyan û nerazîbûniyeka tunt û tîj (tûj) diyar bête kirin beramber wan layên (alîyên-terefên) ke peywendîya û dostayetiye dîken li gel dijminê milletê Kurd, c- bangewaziyek betê belavkirin ji bo kesên niştîmanperwer di nava van partiyên navbirî da ke bizivirne nav rêzen niştîmanî li Kurdistanê û van reng partîyan bi cîh (tenê) bihêlin, ke di vê dema Kurdistan di raweşker xerab da ye.

4) Bi şid û girînayî û bayexdan (ihîmam) bi problemên serekî di nav milletê Kurd û dijminên wî. Her wisa pişt bidine problemên navincî (navîn) ên di nav partiyên Kurdî da. Bi taybetî di vê konaxa xebata gel da.

5) Peşbestin (xwespartina) bi gel û milletê Kurd di xebata xwe da. Dûrkeftin li wergirtina yarmetiya li wela-tên biyanî ke hindek partiyên Kurdî heta nuha wê siyasêtiye bi kar dihin.

6) Divê demokrasî di nav hemû hêzên Kurdî da bête dirist kirin. Kurdistan bibe qada dayîna têkoşînê li dij dijmin û xebat û xizmetek hîn baştirîn ji bo gelê Kurd. Û destberdana ji fikrên, ku divê Kurdistan bes qada min (bes ya min) be. Ji ber ku hemû hêzên Kurdî bikaribin xebata xwe bi serbestî bidin domandin.

ARMANC: Ji bo vê hevpeyvîne em gelek sipas dîkin.

PDGK: EM jî sipas dîkin.

DANIMARKA'NIN KARA HÜKÜMETİ VE SİYASİ MÜLTECİLER

★ Batı Avrupa ülkelerine gelen siyasi mültecilerin çoğunluğu, ya gerici-faşist diktatörlüklerin egemen oldukları ülkelerden ya da sosyalist ülkelerden gelmektedirler. Toplumsal sistemleri farklı olan bu ülkelerden gelen mültecilerin geliş nedenleri de çok doğaldır ki farklı olacaktır. Bu farklılık, Batı Avrupa Hükümetlerinin mültecilere karşı tavırlarında belirleyici rol oynamaktadır.

Sosyalist ülkelerde, sosyalizme karşı tavır almaları için çeşitli "Hür Dünya" masallarıyla kandırılıp Batı Avrupa ve diğer kapitalist ülkelere getirilenlere her türlü olanaklar sağlanırken, gerici ve faşist diktatörlüklerin egemen oldukları ülkelerde, demokratik bir toplum ve giderek sosyalizmin inşası için emperyalizme, faşizme ve hertürlü gerici ilişkilere karşı mücadele edip bu nedenle uğradıkları zulüm karşısında ülkelerini terketmek zorunda kalanlara karşı ise, hergün biraz daha ağırlaşan, sert ve aşağılayıcı tutum alıyorlar.

Bu tutumdaki sertliğin dozunu, her ülkedeki güçler dengesi önemli oranda etkiliyor. Örneğin işçi sınıfı hareketinin, demokratik kamuoyunun, basın ve diğer demokratik yığın örgütlerinin etkinliklerinin güçlü olduğu ülkelerde burjuva iktidarlarının tavırında nispi bir yumuşama gözlenirken, bu etkinliğin zayıf olduğu ülkelerde ise daha sert bir tutum gözleniyor.

Bu yazıda, Danimarka'daki siyasi mültecilerin sorunlarını, Danimarka'nın gerici hükümetinin siyasi mültecilere karşı izlediği tutumu yaşamış ve halen de yaşayan bir kişi olarak anlatmaya çalışacağım:

Danimarka'ya adım atıldığında, önce, büyük bir aşağılama ve psikolojik baskı ile karşılaşılır. Daha sonra avukata bile haber verilmeden, günlerce, hatta aylarca nezarete atılır siyasi mülteci. Buradaki baskılar, müslüman ülkelerden gelenler için daha da kötüdür. Örneğin domuz ettini yemeyenlere sigara vermeme, yemeği kısma, hücrelerin kapılarına ırkçı içerikli yazılar yazma gibi uygulamalar, artık sıradan olağan uygulamalardır.

Cezaevinden çıktıktan sonra, elimize sıkıştırılan bir miktar para ile yaşamımızı sürdürmek zorunda bırakılıyor. Barınma durumumuz, Danimarka koşullarına göre çok geridir. Danimarka Hükümeti çıkardığı bir vasa ile, 3-5 kişiyi bir odada yatmaya zorluyor. Çıkarılan bu yasada, ayrıca Danimarka'da bir mülteci toplama kampının açılması da yer almaktadır. Bu kampta mültecileri "İslah" etmek istiyorlar.

Özellikle biz Türkiyeli ve Kürdistanlı anti-faşist politik mültecilere karşı bu "Kara Hükümet'in tavırında giderek sertleşen bir tutum gözlenmektedir. Bunun nedeni çok açıktır. Gerek Türkiye'deki faşist cellatların "demokrasîye geçtik" demagojilerinin etkileri ve gerekse de bu demagojileri güçlendirme konusunda, uluslararası düzeyde burjuvazinin sağladığı destek, Danimarka Hükümeti'nin tavırını etkiliyor. Faşist diktatörlüğün "demokrasîye geçtik" yalanını boşa çıkartmaya yönelik çabalarımız da Danimarka Hükümetini rahatsız ediyor.

Siyasi mültecileri toplama kamplarına toplamayı öngören bu yasaya karşı, Danimarka işçi sınıfı ve demokratik güçleriyle birlikte mücadele etmeliyiz. Bu gerici yasanın amaçları şöyle özetlenebilir.

a-Anti-faşist ilerici mültecilerin, böyle bir kampta her şeyden kopuk bir şekilde yozlaştırılmalarını sağlamak.

b-Mültecileri kendi ülkelerindeki gelişmelerden habersiz bırakmak, bu gelişmeler hakkında Danimarka demokratik kamuoyunu bilgilendirmelerini önlemek.

c-Faşist diktatörlüğün "demokrasîye geçtik" demagojisinin önündeki engelleri zayıflatmak. Kara Hükümet, biz politik mültecileri karşısında görmeyince, Türkiye'nin demokrasîye geçtiği konusunda serbestçe atıp tutmaya çalışacak.

İşte, bizler Kara Hükümet'in bu amaçlarının farkındayız. Onların bu oyununa gelmeyeceğiz. Gücümüz oranda direneceğiz. Boyun eğmeyince bir takım oyunların bozulabileceğini de kanıtladık. Örneğin: Her odaya 3-5 kişinin yatması kararına karşı direndik. Basın-yayın bu konudaki direnişimize büyük yer ayırdı. Danimarka'daki demokrasî güçleri ve Türkiyeli, Kürdistanlı işçilerin kurdukları derneklerden de aktif destek alınca, polis bu konuda geri adım atmak zorunda kaldı. Şimdi her odada birer kişi yatıyor.

Çocuklu mülteci aileler tek odalarda yaşamaya zorlanıyorlar. Oysa Danimarka'daki kurallara göre her çocuğun ayrı odada kalması gerekmektedir. Ki Danimarkalılar böyle koşullarda yaşıyorlar. Danimarkalılar'ın çocukları çocuklurlar da, bizimkiler başka bir şey midirler. Bizim çocuklarımızın beslenme ve çocuk gibi yaşama hakları yok mudur?

Dil öğrenme sorunumuz büyük bir çıkmazdadır. Pasaport almaya dek, devlet kesinlikle yardım etmiyor. Biz

anti-faşist, anti-emperyalist mültecilere 1-3 yılda ancak pasaport verilirken, Sosyalist ülkelerden gelenlere 1-3 ayda pasaport veriliyor. Bu durumda dil öğrenemiyoruz. Kızılhaç'ın yaptığı bir sınıflık yardım da kesilmek üzere-dir.

Sağlık sorunlarımız geçiştirilmektedir. Bunun kaçınılmaz bir takım sonuçlarını tahmin etmek hiç de güç değildir. Ameliyatı gerektiren hastalıkları taşıyan hastalara bile gerekli ilgi gösterilmiyor. Bazı bilim dışı gerekçelerle ameliyatlar ertelenebilmektedir.

Günbegün geliştirilen ve hiçte Almanya'daki Nazi heyulalarını aratmayan ırkçılık, bizi daha da tedirgin etmektedir. Bu durum, tehlikeli bazı eğilimlerin ortaya çıkmasına da neden olmaktadır. Irkçılar tarafından siyasi mültecilere ve yabancı işçilere saldırılmaktadır. Bu saldırılar sonucu insanlar komalık bile edilmektedirler. Bu saldırılardan doğan tepki ile, bazı insanlar; "biz de vuralım, vurmasak daha fazla istümimize gelecekle. Vurup kaçalım. Bir kaçını devirelem ki dursunlar" gibi çözümler öneriyorlar. Aslında bu tür "çözümler" yabancı düşmanlığını daha da körükleyecektir. Bu tür duygusal tepkilerin de sorumlusu Danimarka'nın Kara Hükümeti'dir.

Bu NATO'cu Kara Hükümet, Danimarka kamuoyuna şu propagandayı yapıyor: "Bunları sizin verdiğiniz vergilerle besliyoruz; sizin gibi rahat yaşamak istiyorlar." İşte böylesi propagandalarla yabancı düşmanlığı körüklenerek, yabancılar, ırkçıların boy hedefi haline getiriliyorlar.

Sosyalist ve diğer demokratik ülkelerden gelenlere ise her türlü olanaklar sağlanıyor. Bunlar gelir gelmez ülke burjuvazisi tarafından kapışılarak tüm sosyal, madi sorunları ve brokratik işlemleri süratle haledildikten sonra anti-Sovyetik, anti-komünist propagandanın birer aracı olarak kullanılıyorlar. Fakat, demokrasi güçlerine karşı birer propaganda aracı olarak kullanılan bu zavalılar, çok kısa bir süre sonra bunalımlara giriyorlar. Bu bunalımlar sonucu, fuhuş da dahil, her türlü aşağılık durumlara düşüyorlar. Zaten sosyalist ülkelerden kaçanların çoğunun ruhsal durumları sağlam değil. Emperyalist ülkeler, bu tipleri çeşitli biçimlerde seçerek, "hür dünya", "insanlığın cenneti" gibi masallarla kandırıp batı Avrupa'ya ya da ABD'ye götürüyorlar. Bu insanlar, "insanlığın cenneti hayalleriyle geldikleri kapitalist ülkelerden, her yonü ile sosyalist ülkelerden geri olduklarını gözleriyle görünce, içinde buldukları bunalımın son devresinin çanları çalmaya başlıyor. Sosyalist bir toplumda, sosyalist kültürle yetişen insanların kapitalist toplumun yoz kültürüne uyum göstermeleri kolay mıdır ki?

Sürgün yaşamının tüm bu ağır koşullarına rağmen, halkımıza ve mücadelemize karşı olan sorumluluğumuzu bir an bile unutmadan, devrimci duyar-

lılığımızı diri tutmak zorundayız. Biryandan halklarımızın faşist diktatörlüğe karşı mücadelesine katkıda bulunmaya yönelik eylemlerimizi sürdürürken, diğer yandan da, bulunduğumuz ülkede, demokrasi güçleriyle birlikte, ırkçılığa, yabancı düşmanlığımıza ve em-

peryalizmin savaş kundakçılığına karşı mücadele etmeli; işçi sorunlarına, politik mültecilerin sorunlarına mantiki bir yaklaşım içinde olmalıyız.

Kürdistanlı
Siyasi Bir Sığınmacı
Danimarka

DÜNYA ÇOCUKLARIN OLACAK!



Photo by ARMANC

★ 27 Nisan 1984 sabahı. Sınıftayız ve öğretmenimizi bekliyoruz. Öğretmenimiz içeri girdi;

- Günaydın çocuklar
- Günaydın öğretmenim
- Öğretmen, yoklamayı da yaptıktan sonra, isteksiz isteksiz;
- Çocuklar, Türkçe Kitabınızın 140. sayfasını koparm! Hepimizde bir cıvıldaşma, bir heyecan başladı. Bazı arkadaşlar;
- Öğretmenim bu şiirde ne var ki?
- Neden yırtıyoruz öğretmenim? gibi sorular yönelttiler. Öğretmenimizin üzgün olduğu her halinden belli idi. Soruyu yönelten çocuklara dönerek;
- Çocuklar, Milli Eğitim Bakanlığının aldığı karar böyle, dedi. Hepimizde hüznün ve şaşkınlık birbirine karışmıştı. İşin doğrusunu isterseniz, ben kitabımın 140. sahifesini koparmadım. Koparmayacağım da. Zora başvuracağımı biliyorum. Varsın zor kullansınlar...

Tüm dünya çocuklarına sesleniyorum. Lütfen beni biraz dinler misiniz? Sizlere bir şiirden. sözetmek istiyorum. DÜNYA ÇOCUKLARIN OLACAK şiirinden. İlkokul 5. sınıflara okutulan türkçe kitabın 140. sayfasındaki güzelim şiirden... İnsanı şiirden, yaşamdan söğutan "şiirler" arasında yüreklerimizin güzelliğini okşayan, biz

çocuklar adına yazılmış, çocuk duyarlılığımızla örülmüş şirin bir şiirden söz etmek istiyorum; DÜNYA ÇOCUKLARIN OLACAK. Bu şiirimizin gülmüş dediği sayfayı yırttırdılar. Hem de abim, dayım, amcam... Demir kapılar ardında olmasaydı ablam, yengem asla bırakmazlardı, müsaade etmezlerdi şiirimizin koparılmasına. Öylesine ilkel, öylesine kokuşmuş, öylesine barbarlar ki okulu da kapatabilirler!

Biliyor musunuz, öğretmenime de küşüm artık. Hem gözleri yaşardı, ağlamaklı oldu hem de kopardı şiirimizi kitabımızdan diye.

Ama gerçeği gizleebilecekler mi? Elbette hayır. Biz dünya çocuklarıyız. Dünya bizim.

DÜNYA ÇOCUKLARIN OLACAK
Ananın yüreğine ektiği sevgi
Serpilip açılacak,
Gelincik tarlası gibi.

Babanın yüreğine ektiği umut
Kucaklayacak evreni,
dağılacak seni ırkıten karabulut.

Öğretmenin yüreğine ektiği bilinç
amacını bulacak.
Dünya, siz çocukların olacak.

10. 5. 1984
B.L Diyarbakır.

Di sala 1953'an de, Federasyona Komelên Kurdistanê li Swêdê, ji Daira Karubaren Zanîngeh û Xwendegêhên Bilind (UHA) daxwaza veşana beşa kurdî kir. Li ser vê daxwazê, li Stockholmê di Xwendegêha Bilind ya Mamostetiyê de beşa kurdî hebû. Di meha gulane de ji bo kesên serlêdayî re azmûnek çêbu. 22 kes hate tê azmûnê. Kesê ku azmûna kurdî kir (kurdîzan/kurdînas) Reşo Zilan bû. Me bi Reşo Zilan re li ser veşana beşa kurdî hepevimek kir. Em vê hevpeyîmê pêşkeşî xwendevanên xwe dikin.

ARMAN

ARMAN: Vebûna Xwendegêha Mamostetiyê Kurdî ji kîjan hewceyî peyda bû, bi xebateke çawa û xwendegêhê vebû?

R. ZILAN: Wek hun ji dîzanan û mijer ve hewceyî bi mamostên kurdî yê ku bikaribin di xwendegêhên Swêdê de ders bidin, hebû. Ev hewceyî ji roja ku Kurd yan ji kesên kurdziman hatine Swêdê, le cîwar bûne û bi vir de peyda buye. Lê belê, di salên 1960-î de, wek îro, mafên kesên biyanî tune bûn ku zimanê xwe ye zikmakî, wek derseke xweser, di xwendegêhên destpêkî, navîn û lîse yê Swêde de bixwînin. Biyanî ji destpêka salên 1970-î bi vir de bun xwediyên vî mafî. Lê, di gelê ve çendê, berê ji tu bend û qedexebûnek li ser zimanê kesên biyanîyên koçkirî, çihêl, derkeftî û mişextî) tune bû. Heke wan bixwasta, dikaribûn di xwendegêhên çihêl de, wek Xwendegêha Zîmên û Kursan (KV), Komela Xwehînkirinê ya Karkeran (ABF), Karubaren Xwehînkirinê yê Karmendan (TBV), Xwendegêha Bilind ya Gel (Folkhogskolan) û hwd., kursina li dar bixin û tê de xwe himi zimanê xwe bikin û wî bixwînin. Lê çî mixa bin, ku em Kurd hejabin zimanê xwe yê zikmakî nizanin û ne qedirzanên xwe ne. Em dikarin salên xwe bidin da ku zimanekî biyanî hîn bibin. Lê belê, em nikarin çend saetên xwe bidin da ku xwe himî bîngêhên rêzîman awayê nivîsandina zimanê xwe bikin. Lê niha mirov dibîne ku ji bo hinhuma kurdî hêdî hêdî hewesek peyda dibe. Be guman, di van dawîyan de ji ve veke re peydabûna hez û hewesekê çihê serbilindî û şanzîyê ye. Wek xuya ye, bilind û berzbûna hişyarbûna siyasî û netewî di vî warî de roleke girîng û mezin dilîze.

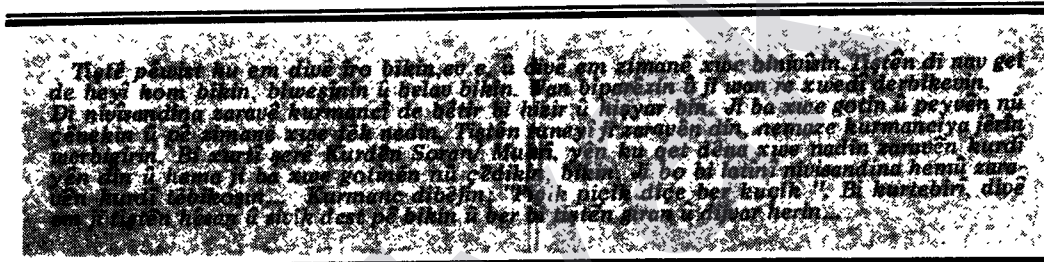
Bi wext re hejmara Kurdan û ya kesên kurdziman li Swêdê hêtir bû. Nemaže di xwendegêhên destpêkî de gelek pirs û pirsgirêkên çihê çihê yên ku ji ber tunebûn yan ji qelshûna zimanekî ne, derdiketin hember zarokên welatîyên me. Derman û çara van celeb pirsan jî, bê guman, putepêdanat (ehemiyetdan) zimanê zikmakî ve.

Zarokê ku zimanê xwe yê zikmakî nizanibe, nikare xwe himi zimanekî din bike. Ev yeka ha rastîyeke pedagojîk

e... ji ber vê yekê bû, ku zimanê kurdî ji ber awakî resmî nabe xwe di nav zimanên curbicur yê biyanî de girt. Ji wê çaxê u bi vir de hewceyîyeke acil ji kesên mamoste re, yê ku bikaribin di xwendegêhên destpêkî yê Swêdî de dersa zimanê kurdî bidin, hate pêş. Lê belê kesê hêla tune bûn. Her kesê piçêk zimanê kurdî ve axaftine dizani bu le haya wî ji rezîmana kurdî tune bû, xwe kir mamoste kurdî u dest pê kir dersa ku zarokên welatîyên me ji wê hin kiretir, li hin cîvan di bin nave zîmânê xwe de derseke zîmanê xwe dan. Ne bes ev, li hin cîvan ji zîmanê kurdî bi asûrî yan ji suryanî hat nakirin. Ne ji bo Kurdan u ne ji bo karbidestên meqamen Swêdîyan rêdan u domandina vê tofanê ne mumkun bû. Di ya bû jê re çarek hêta dîtin.

Berê li Swêde komeleke ku bikaribe hemû Kurdan û komeleyên wan di bin baskên xwe de bicivîne, bigihîne hev û ji wan re li hember meqamên resmî yê Swêde bibe berdevk, tune bû. Ji ber vê kêmasiyê, daxwaza bi destên yek yan ji du komeleyan dihat kirin. Bal û serinca karbidestên meqamen Swêdîyan ranedikişand. Ev dabaş hinde cidî nedihate dîtin û girtin. Ji lew re wan welê bi hêsani dikaribûn daxwazên hêla biavejîn piştguhên xwe. Lê niha rewş ne wisan e. Îro li Swêde Federasyoneke Kurdan (Federasyona Komelên Kurdistanê li Swêdê) heye. Wê piraniya komelên hefî di bin baskên xwe de civandine. Bi vî rengî ji Kurdên Swêdê re buye tevgîredaneke siwani. Ew, çê-neçê daxwaz û pirsên civakî yê Kurdên Swêdê tîne zimên u ji wan re dibe berdevk... Par li ser daxwaza Federasyonê ji Daira Karubaren Zanîngeh û Xwendegêhên Bilind (UHA), biryar hat dan, ku zimanê kurdî ji di Xwendegêha Bilind ya Mamostetiyê de hêta xwendin. Ango maf dan Kurdan da ku ew ji wek gelên din bibin xwedî mamostevên zimanê zikmakî yê nerwerdekirî. Ji ber vê biryare bu, ku di destpêka meha Gulane de ji bo kesên namzed û derandî yê mamostetiyê azmûnek (îmtihan) hat li dar xistin. Ji bo xwendina mamostetiyê 30 kesên serlêdayî hebûn. Lê ji wan bi tenê 22 kes hatin û ketin azmûnen devkî u nivîskî yê zîmanên kurdî u swêdî. Di nav wan de piranî Kurdên Kurdistanê Baku bûn. Ji Kurdistanê Başûr 2, zaravê yekî ji wan kurmançiya jêrin bû, her weha yek ji ji Kurdistanê Suriyê bûn. Ji van 22 kesan 3 xanin û yê din jî

Li Stockholmê Di Xwendegêha Bilind A Mamostetiyê De Beşa Kurdî Vebû



mêr bûn. Ez bi xwe bi awakî misoger nizanim, ka dê çend kesan ji bo xwendina isal werbigirin

ARMAN: Gelo dê rola ve xwendegêhê di dabaşa yekîtiya zimanê kurdî, zimanekî yekgirtî u yekbûyî yê edebî pêşerojê edebiyata kurdî de çî bibe?

R. ZILAN: Bi a min, ev keysa ha ya ku îro ketiye destên me Kurdan, hem ji aliye siyasî u hem ji aliye çand û zîman de tişteki pir girîng u berkeftî ye. Heçî ji aliye siyasî de ye, ev buyer tişteki pir girîng, berkeftî, çê û xwedî maneke mezin e. Di dîroka gele me de yekemîn car e, ku welatekî qeraxwazê Kurdan guh u pute dide perwerdekirina zarok û mamostên vî geli. Di xwendegêheke bilind de bi awakî resmî çihê dide zîman, çand u edebiyata Kurdan û ji wan re deriyê xwehînkirinê vedike. Hebûna vî geli dinase, rêz û rûmeta heyînên netewî yê wî digire. Cir, dîtî, bîr û baweriyên şovênist û nijadperest yê hêz û hemanên tevel kevirbaran dike. Siyaseta dewletên koledar yê Kurdîstan parvekirî riswa dike û

fen wan. Lê heçî reuşa Kurdên Sovyetistane ve li wan reuş çihêtir e. Ev ji 50 salî heta e ku ew bêr û meşeyên ista sosyalîst dîçêjin. Bi awakî serbist u azad, heyînên xwe yê netewî diborêzin. Bi zîmanê xwe dixwînin u xwedî xwe re xwedî berdekirin. Ji çendî Kurdên Sovyetistane pir belabêlâyî ne ji, dîsa ji ji piraniya pirs u pirs-gireken mezin re çare hatine dîtin. Le pir mixa bin, ku Kurdên me yê pisporan zîman qet gavê heja ber bi kurdîyeke paqî u yekbûna zîmanekî kurdî yê edebî ne avetine. Ji vî aliye de xebata Kurdên Sovyetistane va 50 salî pir rexnen giran dixwe.

Em vegeerî ser pîrsa we. Gelo de tola ve xwendegêhê di dabaşa yekîtiya zîmanê kurdî, zîmanekî yekgirtî u yekbûyî yê edebî, pêşerojê edebiyata kurdî de çî bibe? Ji niha ve, her vek ser û bi awakî misoger bersivdana ve pîrsa we pir dijwar e. Bê guman dê ev xwendegêh di warên jorin de, ku we kad û çêla wan kiribû, roleke mezin bilîze. Ev sedî sed e. Çê û neçêbûna ve rolê, bi a min, bi van her du deqên jêrin ve gîredayî ne:

1- Kesê van jî kesên ku dê li wir der-dar bin

Bi hîzîr u ditma min, rola hevaleyên jî hevalên ku dê li wê ders bidin, pir girîng e. Ji vî karî re hevalên jir, zane u pisporan zîman, edebiyat, çand û metodîka kurdî pedivîne. Eşkere ve ku ev kar ne karekî hêsan e. Dive me dil hebe ku em derece, mistewa u kvalîta xwendina mamostetîya kurdî bilind bikin, ne ku kêma u nîzm. Ji lew re, divê em hejin ku nabe ew xwendegêh bi tenê ji bo Kurmançan yan ji Soran û Mukriyan be.

Le dive ew ji bo Kurdan u zîmanê kurdî be. Ango divê herdu zaravên serêlê yê zîmanê kurdî ji li we ben xwendin. Xwendekar, anga mamoste yê zîmanê kurdî yê pêşerojê, hem xwe him zaravê kurmançiya jorin hem ji ya jêrin bikin. Her weha dive elfabeya Haware ji bo her du zaravan ji bibe bîngêh. Heke xwendekar bikaribin xwe him elfabeya erebî ya guhartoka kurdî jî bikin dê çetir be. Ev bi tene ji bo xwexwe xwendina klasîken kurdî u edebiyata kurmançiya jêrin hewce ye. Lê bele, welê xuya ye, ku xwendina du salî besî ve nake. Le heke motîvasiyona xwendekaran hebe, de desdar ji bikaribin bi hêsani astengen li ser rê hilmin.

2- Wext û dem.

Bi ser ketin yan î neketin program u armanca vî xwehînkirinê, bê guman bi dem û zîman ve gîredayî ne. Ji re demeke dur u dirêj hewce ye. Pîrsa yek-kirina zîmanê kurdî, pêkanîna zîmanekî yekbûyî u yekgirtî yê nivîsandinê ye, ne tişteki welê ye ku di

şev û rojêki de pêk bêt û bi ser bikeve. Ev pîrs, herî her tiştî pîrşeke siyasî ye u ji re çareke siyasî zarê. Ango hêta ku Kura li ser erde xwe nebû xwedî dewleteke serbixwe, dem u deqêhê ne deulîete ata nekî u kurdî jî ne dewlête re nekî zîmanê resmî, pîrsa zîmanê kurdî yê yekgirtî u yekbûyî, ji dîçî çarçêrê pê de nabe re waseke din.

Tîste pewîst ku em dive îro bikin, ev e, ku divê em zîmanê xwe binivîsin û bixwînin. Tiştên di nav gel de neyî kom bikin, biwesim u belav bikin. Wan biparezin u ji wan re swêdî derbikvin. Di nivîsandina zaravê kurmançî de hêtir, bi hîzîr û hişyar bin. Ji ba xwe gotin u peyven nu çenekin û pe zîmanê xwe tek nedin. Tiştên tuneyî ji zaravên din, nemaže kurmançiya jêrin, werbigirin. Bi xurtî sere Kurdên Soran, Mukri, yê ku qet dema xwe nadin zaravên kurdî yê din û hema ji ba xwe gotmen nu çêdikin, bikin. Ji bo bi latîni nivîsandina hemu zaravên kurdî têbikoşin. Kurmançî dibejm, "Piçîk piçîk diçe ber kuçik". Bi kurtebinî, divê em ji tiştên hesan u sivik dest pe bikin û ber bi tiştên giran u dijwar herin.

ARMAN: Ji bo pêşveçûna ve xwendegêhe barekî çawa dikave milê Kurdan, rexistinê demokratîk u partiyên Kurdistanê?

R. ZILAN: Bi hîzîr min, di vî warî de barekî giran dikeve ser mile her Kurdekî, her rexistin u partiyeke siyasî. Divê em bi gaş karin û şiyana xwe ve bixebitin da ku ew keysa dîroki ji dest neçe û ber hewa nebe. Dive em ve gula ha ya nebişkivî wek bibiyên çavên xwe biparêzin. Ji hemu aliyan de alîkariya hevalên der-dar û xwendekar bikin. Keys u morale bidin wan da ku ew derece u mistewa xwendine berz û bilind bigirin. Nemaže alîkariya hevayan der-dar tişteki berbiçav u pêdivî ye. Di nav gelen çihane de, ji hemuyan bepartî u bebestur Kurd in. Hevalên der-dar dê berpirsariya van Kurdan hilgîrin. Ser milên xwe û de bi erka jûdarkirin u geşepêdana zîmanê zarokên vî geli ve rabîm. Dive ev ji bîra me neçe. Ji alîki din ve hewce min va e, ku hemu hevalên siyasî u komelên demokratîk ên Kurdistanê, nemaže van ku koledar, rojnamên kurdî diwesim u bîkoma hevatekî xwe u kurdîzan, piştî me xwendegêhe. Li wî ve xwendina jêrin bikin, da ku ew sibehî berpirsariya nusandina beşa kurdî yê koledar hilgîre ser milên xwe. Heke ev yeka ha here serî, de sibehî ew kes vegeerî nav xebata nivîsandina kurdî ya komele yan ji hezen xwe yê siyasî u dest pe bikin kurdîyeke rastîr zanistîtir, baştir, têkûztîr u bi zîmanekî ku ji zîmanekî vekbûyî re betîr xîzmete dike, binivîsin.

zitörler Birliği Sekreteri daha sonra uzun dönem Sovyetler Birliği Kompozitorler Birliği Genel Sekreterliğine yaptı. Latin Amerika Halkları ile Dostluk ve Kültürel Dayanışma Komitesi Başkanlığını da başarı ile yürüttü. Bir çok yabancı ülke akademi ve müzik derneklerinin onur üyeliğine seçildi.

Bütün yaşamını. Sovyet sanatının gelişmesine, müzik yaratıcılığına, toplumsal düzenin idealleri uğrunda verilen savaşıma; sosyalist humanistliğe, yurtseverliğin ve proletarya enternasyonalizminin hizmetine adadı.

Halklar arası dostluğun ve barışın gelişmesinde unutulmaz hizmetleri oldu. Bu yüzden evrensel bir üne sahiptir. Sanatı insanlarla olan derin sevgisinden, yaşamın aydınlık ve coşkun geleceğinden ve en çok reel sosyalizmin dev atılımından esinlendi.

Kürt halkının kültüründen büyük ölçüde esinlenen Xaçaturyan, Sosyalist Emek Kahramanı ve SSCB Halk Artisti ünvanlarını aldı. Lenin ve Devlet ödülleri kazandı. İki kez Kızıl Emek Bayrağı, üç kez Lenin ve bir defa da Ekim Devrimi Konservatuarı'nın onur köşesine asılmıştır.

Xaçaturyan'a öldükten sonra, Ermenistanın başkenti Erivan'da görkemli bir cenaze töreni yapıldı. Törende Sovyetler Birliği Başbakanı A. Kosigin SBKP MK temsilcileri hazır bulundular.

GOMİDAS'ın yanına gömülen Kürt Halkının dostu ARAM XAÇATURYAN'ı ölümünün 6. yıldönümünde saygıyla anıyoruz. ■

Danimarka'da İşçi Sınıfının Sendikal Hareketini Bölme Girişimi Bozguna Uğratıldı

★ Şöförler Sendikası'nın grevi büyük bir başarı kazandı. Grev, tüm üyelerin katılımı ile gerçekleşti. Sendika üyesi 9 kişinin sendikayı bölme girişimi grev neden oldu. Bu 9 kişi Kopenhavn Belediyesi Şöförler Sendikası'ndan ayrılarak "Amerikan tipi", "Bağımsız" sarı bir sendika oluşturdular. Hükümeti oluşturan parti ile diğer gerici partilerin tümü, Sendikanın bölünme çabasını desteklediler. Sendika bölücüleri, kendi ajdatlarından SDP'ye yardım yapılmasını protesto için böyle bir sendika kurma girişiminde bulduklarını iddia etmektedirler. Sendikanın birliği için mücadele edenler ise, sendika üyelerinin ezici çoğunluğunu sosyal demokrat ve devrimci üyelerin oluşturduğunu, dolayısıyla ayrılanların iddiasının anlamsız ve sendikayı bölmek için bir bahane olduğunu ileri sürdüler.

9-5-1984 günü uyarı amacı taşıyan grev, ayrılan bu 9 kişinin sendikaya dönme talebini içeriyordu. Bu uyarı dikkate alınmayınca, 13-5-1984'te ikinci grev başladı. Bu defaki grev, daha yaygın ve güçlü oldu. Kopenhavn Belediyesi otobüslerinin tümü işlemez oldu. Diğer iş alanlarında da (Yapıcılık, Basın, Hasta Bakıcılık, Posta) dayanışma grevlerinin başlaması ile; grev, daha da yaygınlaştı. Akaryakıt yetersizliği başladı. Gazeteler çıkmadı. Ha-

berleşme (telsiz-telefon dışında) durdu. Grevci işçilerin bazı tren hatlarına barikat kurup tren taşımacılığını da engellemeleri ile Danimarka'da çalışma yaşamı neredeyse tümten durdu.

Bu aşamada grev, sendika bölücülerinin, sendika ve işten atılması ile son buldu. Yalnız, işten atılmayı hükümet henüz onaylamadı. Grevin başarıyla sona ermesi, tekellerin sendikayı bölerek işçilerin en büyük silahı olan sendikayı etkisizleştirme çabası boşa çıkarıldı.

Emperyalizm ve tekeller, kendi çıkarları tehlikeye düştüğünde, sömürü ve zorbalıklarına karşı çıktığında halkları ve onların örgütlerini terörist olarak suçlamaktan çekinmemişlerdir. Nasıki Türk sömürgeci faşizmi Kürdistan halkının bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini terörizmle suçluyorsa ve yine yüzbinlerce işçinin sendikası DİSK'i teröristlikle suçlayıp yargılıyorsa, Danimarka'da da son yılların en büyük işçi grevi olan, ve onbinlerce işçinin katılımı ile gerçekleştirilen bu grevi ve grevcileri, gerici hükümet başkanı terörizm ve teröristlikle suçluyor.

Bu grevle işçi sınıfı, birlik ve dayanışmanın başarıya ulaşmadaki önemini kendi pratiğiyle bir kez daha gördü ve kavradı.

Armanc Muhabiri
27-05-1984

KATLIAMLAR FİLİSTİN VE LÜBNAN HALKLARININ HAKLI MÜCADELESİNİ YOK EDEMEZ

□ 15-16 Mayıs tarihlerinde İsrail'in katil birlikleri "Ayn El Halvi" Filistin mülteci kampına saldırarak yeni cinayetler işlediler. Bu katliamla ilgili olarak; Dev-Yol, P.Yolu, THKP-C-Acilciler, TKEP, TKP-B, TKKKÖ, TSİP, Ala Rızgari, KUK-SE, PPKK, Rızgari ve TKSP Ortadoğu'da ortak bir açıklama

yaptılar. ABD destekli İsrail saldırılarının lanetlendiği açıklamayı aynen okuyucularımıza sunuyoruz:

Emperyalizm ve işbirlikçi uşaklarının saldırıları, dünvanın birçok yerinde olduğu gibi, bölgemiz Ortadoğu'da da devam ediyor. Ulusal ve Toplumsal kurtuluşu için savaşan dünya proletaryası ve ezilen halkların mücadelesi, her türlü insanlık dışı baskı ve katliamlarla engellenmeye çalışılmaktadır.

Topraklarından kovulan, olağanüstü elverişsiz koşullarda yaşamaya mahkum edilen mazlum Filistin halkı ve devrimcilerine ve onun bölgedeki en önemli müttefiklerinden olan Lübnan devrimci-demokrat güçlerine 1982 Haziranında emperyalizmin başı ABD'nin tam ve aktif desteğinde saldıran İsrail Siyonizminin Güney Lübnan'da kazandığı konumu, Lübnan halkı, Bölge ve Dünya İlerici-Devrimci güçlerinin mücadelesi sonucunda 17 Mayıs kölelik anlaşmasının iptali ile kaybetmesi, Siyonizmi hırçınlaştırmış; yeni saldırı ve katliamlarla girişmeye itmiştir.

Geçtiğimiz günlerde, İsrail Siyonizmi, Filistin halkına yönelik, Deir Yasin, Sabra ve Şatilla katliamlarına benzer yeni bir katliama daha girişmiştir. 15-16 Mayıs tarihlerinde Ayn El Halvi

mülteci kampındaki silahsız ve savunmasız halka, İsrail işgal kuvvetleri işbirlikçi Lahd milisleri ile birlikte, çok sayıda ağır silahlarla saldırıp; onlarca evi yıkmış, 100'e yakın insanı yaralayıp katletmişlerdir.

İsrail'in, ABD destekli bu saldırı ve katliamları, Filistin halkının haklı mücadelesini ve onun tek meşru temsilcisi olan FKÖ'yü yokedemez. Kurtuluşu için savaşan bütün ezilen halklar gibi Filistin halkı da kendi toprakları üzerinde bağımsız devletini kurma mücadelesinde mutlaka zafere ulaşacaktır.

Bu haklı onurlu mücadelelerinde, Biz Türkiye ve Kürdistanlı Örgütler, her zaman Filistin ve Lübnan halklarının yanında olduk ve olmaya devam edeceğiz.

ABD Emperyalizminin tam desteği ile İsrail işgal kuvvetlerinin ve İşbirlikçilerinin Ayn El Halvi mülteci kampında gerçekleştirdikleri bu insanlık dışı katliamı ve Lübnan'ın diğer bölgelerindeki saldırı ve katliamlarını dünya kamuoyu nezdinde lanetliyoruz.
KAHROLSUN EMPERYALİZM,
SİYONİZM VE ULUSLARARASI
GERİCİLİK
YAŞASIN TÜRK, KÜRT VE ARAP
HALKLARININ DEVRİMCİ
DAYANIŞMASI

Nîveka sedsalya XIX-a pêşîn

JI DÎROKA PERÇEKIRINA KURDISTANÊ

Dr. Celîlê CELÎL

□ Kurdistan, wê erda dîrokî ye ku gelê Kurd bi hezaran sal lê jiye, maye. Li wê derê etnosa Kurda gihîştîye, hev girtiye, xu- xeysetên wî yên dîrokî-çandî pêş da hatine. Mane û peyva "Kurdistan" dîrokî ye. Bext û qedera gelê Kurd bi sedsalan usa lêdaye, ku wî nikaribûye dewletek ku gelê Kurd bi temamiya xwe ve bicivanda, çêke. Rast e, dewleta Kurdan tunebûye, lê wê yekê peşdahatîna Kurdan wekî yekitiyek etnîkiya serbixwe û şerkariya gelê Kurd bona azayî û serbestiyê bend nekiriye. Li ser rîya wê şerkariyê usa maneyên ku bi hoyên hundir û derva girêdayî hebûne, ku him ji peywendiyên welat û gelên Rohilata Nêzîk û Navîn yên siyasî pêşda hatine û him jî ji peywendiyên gelê Kurd yên sosiyalî, aborî û mexlûqetiyê pêşda hatine.

Şerkariya gelê Kurd dijî dijminên der û hundur, şer û cengên giran û berxwedana Kurdan ji bo armanca xwe - serbestî û azayê sist nebûye. Hizkirina gel ber bi welatê xwe, ber bi çiya û banî, deşt û zozan, çem û kanî, gund û bajarên Kurdistanê, bûye wê qeweta zor, ku her Kurdî xwe bi welatê dê ve girtiye.

Tunebûna yekitiya gel, rê li ber dakirkerên derveyî welat vekiriye û hiştiye, ku Kurda bixîne bin nîrê xwe. Van dagirkeran, dijî hev şer kirine, ku ji bo axa Kurdistanê di nav hev da perçekin û perçê mezin ji bo xwe hildin. Di sedsaliyên navînê dereng da ji bo perçekirina Kurdistanê di navbera Turkiya Osmanî û Îranê da şer destpê bû.

Ji ber ku perçekirina axa Kurda di navbera van herdu welatan da tişteki netebîetî û hinartî bû, nîrê neyaran demeke dirêj ji aliyên eşîrên Kurda de nedihate qebûlkirinê, loma jî xet û sînor di navbera Turkiyayê û Îranê li ser axa Kurda ji aliyê binaliya da nedihate naskirinê, herdem dihate xerakirinê. Gelek eşîr- qebîlên Kurdan yên usa hebûn, ku bi xwe li Kurdistana Turkiyayê diman, lê pez û dewarên xwe li Kurdistana Îranê diçêrandin. Yan jî wekî mayîn; eşîr jî hebûn, ku ji Kurdistana Îranê hêl dibûn û dihatin deşt û zozanên Kurdistana Turkiyayê dadanîn. Ev tişteki adî(normal) bû ji bo wan eşîr- qebîlên Kurda yên koçer û nîv- koçer, yên ku bi sedsalan li ser wan ax û avan mabûn û peywendiyên aborî yên hundur ên kivş çêkiribûn.

Perçekirina bi xet û sînor parên qebîla ji hevdû dûr dixist, ne binyatên etnîkiyê, ne yên aborî, ne jî yên welête cihanzaniyê hilnedidan ser hesab.

Di sedsalên navînê dereng de- di sedsalen XV- XVIII- da peywendiyên Îranê û Turkiyayê ji bo sînor xirab bûn. Her çiqas xirabbûna peywendiyên

siyasî yên herdu dewletan tevayî bûn jî, wan qeweta xwe nedikeşandin, ku di navbera eşîr- qebîlên Kurdên ser xetê da dijayetî, şer û dozên navxwe rabin, ax- xweliyên nû zevtkin. Ji alîkî din ve, xet û sînor ji aliyê qebîlên Kurda de ji bona armanca siyasî dihat xebitandinê. Gava zordestiya Turkiyayê yanê jî Îranê li ser axa Kurdistanê kêm û sist dibû, qebîlên Kurda herdem û bêminet elam dikirin, ku hukumdariya wan dewleta li ser xwe nas nakin. Wê çaxê xerc û xeracê xwe yên salê, wek xelat û pêş- kêş ewan destpêdikirin ji serok- syûzêrên xwe yên nû ra dişandin.

Paşwextiyê, dawîya sedsala 18-a û destpêka sedsala 19-a, gava qebîle û emîratên Kurda sist bûn û hêdî hêdî zorayî û serbestiya xwe unda kirin, qal û dewa nava eşîrên dora sînor zêde bû. Eşîrên ku ji dewletê nerazî diman cî- warê xwe dihiştin û derbazî welatê dinê dibûn. Demekê xet û sînor, nava sedsalya da hukmê xwe nehîşt, ku Kurd bi aborî û sosîalî ji hev bene qetandine, birine. Sînor mane bû, ku hukûmet, yan jî eşîret xwestinê xwe biserxîn. Ev yek hukuma xwe dihişt ser wê yekê, ku sînor her tim dihate xerabkirinê, li ser wê bûyer pêşda dihatin, carna şer destpê dibûn, xwîn dihate rêtin. Eşîrê Kurda bona zeftkirina erd û xweliyên nû û xurtkirina hukmê xwe, bi hev diketin. Vê yekê him ji Turkiyayê ra him jî ji Îrânê ra dest dida, çimko bi vê yekê va dijayetî, perçebûn dikete nav Kurda, firsendên êrîşkirin û talankirinê yên nû çêdibûn. Turkiya û Îran bi fêlbazî, xweykirin û parastina xet û sînorên xwe didane destên qebîlên Kurda û gava di navbera qebîlên Kurda da şer çêdibû, herdu dewleta ji eskerên xwe dişandin ser wan û dikirin ku şerê qebîlên Kurda gurtir be û bi xwe jî ji bona xwe ax- xweliyê nû zefî dikirin.

Perçekirina Kurdistanê ya yekemîn di navbera Turkiyayê û Îranê da di sala 1514- a da pêk hat. Dema şerê Çaldîranê, Turkiya perçekî Kurdistana Îranê ya mezin zefî kir. Ji wê rojê wê da herdu dewlet gelek caran li ser sînor û axa Kurdistanê kirine şer û peymanên aştiyê girêdane. Paşwextiyê, şerên wan ên esasî li ser navçeyên Sulêymaniyê û Koturê bûne.

Di destpêka sedsalya XIX da li Suleymaniyê Mîrtiya Babana, gelekî zor û xurt bûbû, ji ber vê yekê jî Şahê Îranê, di berxwe dida, ku Mîrtiya Babana bide destê peyakî xwe- Kurdekî usa, ku bia wî bike, di bin destê wî da be. Navçeya Suleymaniyê navçeya herî nezîk bû, ku di navbera Îranê û Paşatiya Bexdadê bû. Ger vê navçê, aliyê Îranê bigirta, an jî biketa bin destê wê, wî çaxî Şahê Îranê wê he- sa hucûmê xwe li ser Paşatiya Bexdadê bida zorkirinê.

Bexdad îdî di destpêka sedsalya XIX- da kemala stratêgiyê mezin dest anîbû ji ber tevgerêdana tevî koloniyaya İngilîsa Hindistanê. Ji ber vê yeke jî pîrsa ser sînor, ku tenê pîrsa nava wan herdu dewleta bû, bû pîrsa navnetewayî, welatêd Ewropayê jî tevî daw û giliyan bûn. Bona safikirina huceta wan, paşwextiyê İngilîs û Rûsiya rolekê gelekî mezin listin.

Di sala 1842- da pîrsa sînor, di navbera Turkiyayê û Îranê gelekî sert bû. Rûsiya û İngilîs (Anglîa) tevê bûn û nihiştin di navbera wan herdu welata da şer çê bibe. Ji Angliyayê û Rûsiyayê ra li hev hat, ku Turkiyayê û Îranê binin ser wê rê, ku li Erzûmê jî bo safikirina pîrsa xet û sînor ew bi hev re guftugo çêkin. Sala 1843- da li Erzûmê dest bi Konferansê bû û çar salan, hetanî sala 1847- a kişand.

Di Konferansê da ji aliye Turkiyayê serokê delegasyonê Nûrî Paşa bû, ji aliye Îranê Mîrza Cefer Xan, ji aliye Anglîaê serhing Ferant û ji aliye Rûsiyayê serhing Dayezî bû.

Di pey mînaqêşên dîr û dirêj, wan dewletan sala 1847- da peymanemek îmza kirin. Di vê peymanemê da pîrsa hucetê, xeta sînor bi temamî nehate safikirinê. Ji ber ku tam li vê pîrsê lîbînerin û safî bikin wekilên her çar welatan biryar dan careke dinê komîsyonekî nû saz bikin.

peymana Erzeromê çi da ?

Li gorî gotara peymanemê, yek ; Turkiya û Îran qayil bûn, dest ji heqê zirara ku wextê hucûmkirina ser hev gihandibûn hev jiyîn û aboriya hev, bîkşînin.

Dîsa li gorî peymanemê, navçeya Zohabê di nav herdu welata da hate perçekirinê bi şerte di şûna wê de, Îran biryar bide dev ji navçeya Suleymaniyê berde. Turkiyayê mafê Îranê nas kir ji bo di ser çemê Şat-el- Ereb ra ew bikaribe here- bê. Peymanemê da usa jî li ser pîrsêd bazirganiyê- tucariyê gotar hebûn. Turkiya rê vedikir ji bona tucarên Îranê bi serbestî bêne Turkiyayê, biryar da xerc-xeracên sivik dayne ser wan.

Herdu dewlet bûn yek, ji bo rê li ber eşîrên Kurda bigrin, ku di sînor ra derbaz nebin û yê îdî derbazbûne wana mecbûr bikin vegezin cî-warê xweyî berê.

Bi peymanemê hate biryarkirinê, ku li ser xetê, li hinek ciyan niqîtken sînorparastinên eskeriyê çêkin.

Wekî tê xuyanê, di peymanema Erzûmê da pîrsa Kurda û perçekirina Kurdistanê pîrsa yeke- mîn bû. Hemû gotarên peymanemê li ser vê yekê bûn, wekî perçe-perçekirina gelê Kurd hê kur bibuya, bêveger bibuya.

Ew pîrsên ku mîvcî man û di peymanemê da temam nebû, jî komîsyonê ji herçar dewletan, divê baniya serî. Komîsyonê divê bi ser ax û erda Kurda bigeriyana, nasîna xwe bidana çiya û banya, çem û ava û xeta û sînor di nabêna Turkiyayê û Îranê da li ser dilê Kurdistanê bikşanda. Ji wê yekê ra tevayî peywist bû, ku endamên komîsyonê, her yek hindava xwe da vî erdî ji aliye cihanzaniyê û

dewlemendiya binerd va baş nas bikrana ji bo kara dewletên xwe. Awa mesele wekilê Anglîaê (İnglis) serheng Wilyams peywist didit pîrsa hebûna axa Kurdistanê ya binerd baş bizanibe, çimkî ew bona kara siyaseta Anglîa kolonali gelek lazim bû.

Komîsyonê di dawîya sala 1848- a dest bi kar kir. Komîsyonê riya xwe ji boxaza Faristanê destpê kir, ji ciyê ku ava Şat-el-Ereb dirije nava behrê. Riya wê li berpala Çiyayê Araratê (İğrîdaxe) sala 1852- a xilas bû.

Endamê komîsyonê, di navçeyên Besrayê, Bexdayê, Şehrîzûrê, Mûsilê, Wanê, Bayazîdê re derbaz bûn. Nîminendên her çar dewletan her çi ku dîtî- bûn roj bi roj nivîsibûn, bîr û bawerîya xwe li ser xet û sînorê navbera Turkiyayê û Îranê hindava xwe da gihandin destê dewletên xwe.

Pareke nivîsarên wan, paşwextiyê hatine çapkirinê û bûne serkaniyên pîrbîha, li ser pewendiyên mexluqetiyê, etnikiyê û sosîal-aborî yê gelê Kurd ên wî çaxî.

Xebata komîsyonê ya mezin berê xwe yê dawî neda - xeta sînor, yê demarkasyon usa jî ma pîrsa hucetê di nabêna Îranê û Turkiyayê. Şer û dewa mana ser axa Kurdistanê kişande heta sedsalya XX, heta Şerê Cihanê yê Pêşîn.

Şerê sala 1914- 1918 pîrsa Kurda safî nekir. He xirabtî kir; Kurd û Kurdistan bi destê welatêd împarîtalîst, dijminê mafê mîletêd bindest, ji du perça bû çar perçe.

Gelê Kurdê azayîxwaz û mîrxas heta roja îroyî jî çek ji destê xwe bernedaye, bona azayê û demokratyê, bona pêşdaçûyinê û yekêtya erd û xweliye xwe şer dike, xwina xwe dirêjine u be guman diçe ber bi rojêd tîn.

9.4.1984

□

Türkiye AET delegasyonu'nu kandırdı

□ Alman Anayasa Mahkemesi eski hakimlerinden Prof. Martin Hirsch, Hannover'de gazeteci'lere yaptığı açıklamada "bundan bir süre önce Türkiye'ye giden ve AET'ye rapor veren delegasyonun, Türkiye'nin bilinçli hazırlanmış oyunlarına geldiğini" belirtti.

Prof. M. Hirsch, "Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Siyasi Tutuklular ile Danışma Komitesi'nin girişimi ile bir Alman hukukçusu ve doktorlardan oluşan delegasyon ile birlikte bir haftaya yakın süre Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda bulundular.

Prof. M. Hirsch ve delegasyon, Avukat, yazar, gazeteci, tutukluların akrabaları, tutuklular ve resmi kurumlarla görüşmelerde bulundular.

Bu delegasyonun görüşüne göre, Türkiye'de olumlu denecek bir gelişme olmamıştır. İnsan hakları sistemli bir şekilde çiğnenmektedir. Prof. M. Hirsch, Cunta'nın yaptıklarını 1933 nazilerinkine benzetti.

Briksel'den de giden delegasyon ile buluştuklarını belirten Hirsch, AET Delegasyonunun cuntacı tercüman refakatinde gezdirildiğini ve bu nedenle de objektif olamayacaklarını savundu.

Prof. Martin Hirsch, AET Delegasyonu ile ilgili kaygılarını dile getirdi. "Şayet bu Delegasyon AET Parlamentosu'na olumlu bir rapor sunarsa, bunun İsviçre Kızıl Haç Teşkilatı'nın Nazi Kampı Theresienstadt Raporu'na benzeyeceğini" söyledi.

Ji Jiyana Kurdên Komara Qazaxistanê



Photo by Têmûrê XELÎL

Têmûrê XELÎL

□ Çawa gelek mirov zanin, di Yekîtiya Sovyet Kurd li çend komaran dimînin, her weha li Komara Qazaxistanê jî dimînin. Di vê komara biratiyê de Kurd çawa li gundan, ûsa jî di navçê û bajarên de jî dimînin. Di vê benda xwe de emê nasiya we bidine gundê Qeşqebilaxê li navça Talasê, mentîqa Cembulê; Komara Qazaxistanê.

Hemû 140 malên vî gundî malên Kurdan e. Bineciyêd vî gundî jî mîna bineciyêd hemû gundên welatê me dixebitin, keda xwe dikine nava malhebûna civatê. Axa vî gundî 3 hezar hektar e. Li ser vî erdî 18 hezar pez diçêrin. Li vê derê genim, ceh û meke bi teknîkî tê çandin û çandin.

Di dibistana vî gundî de 310 zarokên Kurdan bi zimanê rûsî, kurdî (kurmançî) û qazaxî dixwînin. Ji 22 mamosteyên vî dibistanê 16 Kurd in û pînanîya wan xwendiyê xwendina bilind in. Em tevî serokê vî dibistana duqatî ya bedew bi Huseynê Emîn ve geriyên. Em bi pirtûkxanê, meydana wê ya sporê, dersxaneyên tendûristî yê fire û ronahî heyr û hijmekar man. Li ser dersxaneyêke bi vî awayî hatibû nivîsîn; "Dersxana Zimanê Kurdî". Tiştê şabûnê yê ku weke 3 hezar kilometre dûrî Yêrevanê, dibîni, weke mamosteyên Kurd Mihemedê Temo û Sînama İsa bi pirtûkêd kurdî yê ku li Yêrevanê ronahî dîtî, zarokan hînî zimanê wan ê de rikin.

Di vê dibistana ciwan de timî rasthatinêd heweskar tenê derbaskirinê tevî kutakiriyêd wê, êvaran poesî û sazbandiya Kurdan tene teşkîlîkirinê, koma dibistanê ya "Xaşxaşk" timî berşagirtan û gundiyan bi stran û govendên kurdî vî pêşde tê. Ev kom sala 1979'an li bajarê Talasê tevî lenîheran-

dina xweafirandina bedewtiyê bûye û ciyê pêşin girtiye, hejyayî hurmetnamê bûye. Mamostan ji min re gotin, wekî di dibistanê de civîneke heweskar derbas kirine tevî dewsgirtiye berpirsyarê pêlweşa (radyo) Tiblîsî ya Kurdî Leyla Çildergûşî, kîjan çend sal pêş de bi xizmet çûbû mêvaniya wan.

Di pey dibistanê re em çûn klûba gund. Serwerê klûbê Sulhedînê Heso bi hurgilî nasiya me da di wê oda ronahîdar de. Em pê hesiyên ku nava 1500 pirtûken cihê cihê de yê kurdî jî hene ku gund -gundî rojnama kurdî ya "Riya Teze" distînin. Li rex rojnameyên dîwer rojnameke kurdî jî hebû.

Ji bilî koma dibistanê ya xweafirandinê, li gund koma stran û govendên kurdî jî hene. Navê wê "Cahiltî" (gençî-ciwantî) ye. Serokê klûbê bi xwe serokatiya komê dike. Wê êvarê wan li gundê cînar de konserek dan û ez jî li wê derê hazir bûm. Rast e, kom ev çar-pênc meh e ku hatiye sazîkirin, lê endamên komê sazband Mistefayê Siltm, İsmailê Mihemed, dengbêj Lalezera Evdilê, Meryema İsa, reşevan (govendger) Dilşayê Bari, Eywazê Heso, İbrahimê Huseyn, Delîmbekê Bari û yê mayîn bi çend stran û reqasên kurdî amadekara zendegirtî hiştin. Wê êvarê gelên Qazax, Uzbek, Üris nasiya xwe dane nûmûneke zargotina me ya dewlemend.

Endamên komê, bi piranî stran û leylandin kurdî yê qedimî stran. Lê jiyana wan a şa û bextewar, axa wan a bi bereket stranên nû xuliqandibûn. Çarxeteke straneke wisa rind di bîra min de ma ku dibêje:

Mintîqa me kaw Cembûl e
Hêşîm dike, tu dibêjî gul e
Payîtextê me Alma - A ta ye
Lema bengzê Kurda ûsa şa ye.

Paşê disa em bûne mêvanê gundê Kurda - Gundê Qeşqebilaxê. Gund, ku bi mirovên xwe yê bi xîret, mevanhîz, bi nav û deng vî eyan e, wan vî kubar dibe. Yek ji wan mirovan şivanê pispor Hesenê Eliyê Ozo ye. 45 sal e ku ew bi rûsipîtî dixebite, navê wî li temamê navçê de baş bela bûye. Sala 1976'an de wî ji her semereyek mî 125 berxstend û hejyayî ordêna "Nîşana Hurmetê" bû. Ji bîstî zêdetir medal (madalya) diplom û pesinnameyên wî hene, kîjan şadetiya xebata wî ya serfiraz e.

Malên vî awayiya şareza û marîfet di gund de gelek in, navê gişka nikarî bidî. Gund ûsa jî bi wan mirovên xwe ve eyan e ku vî gavê bajarên mayîn de dimînin, dixebitin, bûne mal-hal.

Hetanî nuha 150 ewledên vî gundî xwendina bilind stendine. Ji wana Nadîrê Kerem Nadîrov akademîke, sekretêrê ilmî ye sereke ya ku li Akademiya Qazaxistanê ya Zanyarî, Doktor Profesore birayê wî Emberê Kerem, mamosteyê komê ye emekdar e. Bi dehan law û keçên vî gundî berê îro bûne in-jenyor (mihendis), doktor, mamostê, beytar, xebatkarên pêş, merivêd kerhatî bona welatê me û gelê xwe.

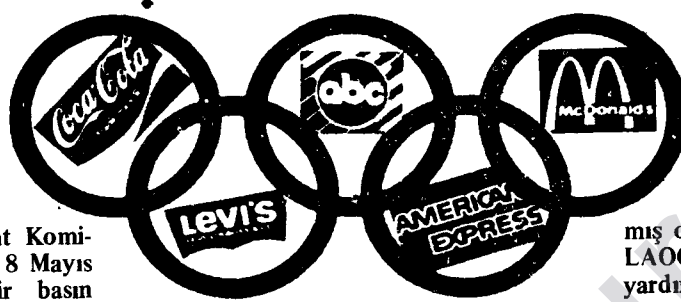
Ewledên vî gundî bûn ku komeke bi navê Neynûk sazîkirin, li gund û bajarê Qazaxistanê geriyên, hunermendiya Kurdan nîşanî gelên birayê qazax, Uzbek û Üris dan. Pêşdehatinên vî komê çend caran di televîzyona payîtext Alma-Atayê de nîşan dan, çend rojnaman derheqê wê de nivîsîn, her weha rojnama Yekîtiya Sovyet ya bi navdar Pravda jî nivîsî.

Li vî gundî tenê ji malekê heşt mirovan îstîfût temam kirine. Temamiya gund derheqê pêşdaçiyinên Kurden Êrmenîstane de bi şabûn xeberdîdan, her weha derheqa çûyin û hatina xwe ya wira jî. Bi razîbûn derheqê Nivîskarê Kurd Aramê Çaçan de xeberdîdan, kîjan gelek caran bûye mêvanê wan, bawer bikî wan hemû ciyan geriyaye, li ku derê Kurd dimînin, leksiya û daklad xwendine derheqê pirsên cihê cihê de, pêşketina Kurden Sovyet de, derheqê rewşa cîhanê de û pirsên mayîn.

Gava ku min xatirê xwe ji vî gundê şên û bedew xwest, alikî ve bi xan-man (avayî)ên wî yê yekqat û duqat, rewşa wan ya xweş û bextewar şa dibûm, jî alikî vî jî heyfa min dihat ku destê xwe ji vî gundî bikim, jê bi dîr kevîm, jî ber ku ez di dîndara (dîtina) wan tîr nebûm.

Min di vî gotara xwe de tenê derheqê gundekî vî komera biratiyê yê Kurdan de nivîsî. Lê gundên Kurdan wê de dîsa hene, Kurd ûsa jî li cî û wêren mayîn de tevî birayên xwe yê ji wekîlên gelên mayîn dimînin. Û li her ciyan Kurdan urf û adetên xwe yê baş, wer-girtina xwe xwedî kirine, şîn û şayiyên xwe bi kurmançî derbas dikin, her pêşde çûyina xwe ve kubar dibin û keda xwe ya heja dikin nava kara tomerî. □

Sosyalist Ülkelerin Katılmadığı Olimpiyat Oyunlarının Statü ve Değeri Düşüktür



□ Sovyetler Birliği Olimpiyat Komitesi Başkanı Marat Gramov, 8 Mayıs 1984 tarihinde yaptığı bir basın toplantısında, Sovyetler Birliği'nin Los Angeles'te 28 Temmuzda yapılacak olan yaz olimpiyatlarına katılmayacağını açıkladı. Marat Gramov, bu kararın oybirliği ile alındığını ve olimpiyatlara katılmamanın gerekçelerini de açıkladı. Bu açıklama tüm spor-severler için üzücü oldu.

Bilineceği gibi Sovyetler Birliği ve diğer Sosyalist ülkelerden gelen sporcular olimpiyat yarışmalarında önemli bir rol oynamaktadırlar. Olimpiyatların onlarsız gerçek bir değeri olmaz. Nitekim bir çok Batılı ülkenin Olimpiyat Komiteleri olimpiyat yarışmalarının anlamsızlaşacağını, dikkat çekmeyeceğini ve statü ve kalitesinin düşük olacağını belirtiyorlar.

Sovyetler Birliği Olimpiyat Komitesi'nin bu kararından sonra, Bulgaristan, DDR (Demokratik Alman Cum.), Çekoslovakya, Macaristan, Laos, Vietnam, Moğolistan, Afganistan, Polonya, K. Kore gibi ülkeler de Olimpiyatlara katılmayacaklarını açıkladılar. Okuyucularımızı bu konuda daha detaylı olarak bilgilendirmek için sorunu geçmişten alacağız.

Hatırlanacağı gibi, 1980 Moskova Olimpiyatlarının kapanışında "Los Angeles'te Buluşalım" sloganı çok büyük bir data ekranında tüm dünyanın dikkatlerini çekmişti. Moskova Olimpiyatlarından hemen sonra Los Angeles'te herhangi bir olimpiyat köyünün inşasının sözkonusu olmadığı açıklandı. Bugün Los Angeles'te, olimpiyatlar birbirinden kilometrelerce uzak olan iki ayrı yerde gerçekleştirilecek. Bu, olimpiyat oyuncularının günün en az 3-4 saatini ulaşım araçlarında geçirecekleri anlamına gelir.

Olimpiyat tarihinde ilk defa olimpiyat yarışmaları özel şirketlerce organize ediliyor. Özel şirketler, kârdan başka birşey düşünmezler. Bu nedenle de yarışmaların en acı ve en kolay

bir şekilde organizesi onların işine gelmez. Örneğin jimnastik yarışmalarının son iki dönemi arasında paus konmaması için yapılan başvurular LAOOK (Los Angeles Olimpiyat Komitesi) tarafından kabul edilmedi. Nedeni de organizatörlerin ticari kazançlarının daha fazla olması idi. Yapılacak pausta tekrar bilet satışına gidilecek ve milliyonlar kazanılacak.

Yine Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarihinde, ilk defa hakemlere para ödeyecek. Bir hakeme, 2-3 günlüğüne gereksinim olsa bile ödeme tüm olimpiyat dönemi için yapılacaktır.

Bilineceği gibi, olimpiyat yarışmacıları, olimpiyatlara kendi kimlik kartları ile katılırlar. Yine Olimpiyatlara gidecekler, her ülkenin olimpiyat komitesinde belirlenir. Uluslararası Olimpiyat Komitesinin Tüzüğü de bunu öngörmektedir.

Hatta, Ueberroth'un da bulunduğu IOK toplantısında Ueberroth, IOK Tüzüğüne belirttiği gibi Olimpiyat oyuncularının sadece kimlik kartları ile ABD'ye giriş yapacaklarını söylemişti. Ancak ABD, aradan bir süre geçtikten sonra Sovyetler Birliği ve Sosyalist ülkelerden olimpiyatlara katılacakların isim listesinin konsolosluklara gönderilmesini istedi. Neden olarak da "ajansların ABD'ye girişini önlemek" gösterildi. 1952 yılından bu yana tüm olimpiyatlara katılan Sovyetler Birliği ve diğer Sosyalist ülkelerin olimpiyat oyuncularına, ilk defa böyle bir işlem uygulanıyor. Bu işlem daha önce de belirttiğimiz gibi, IOK'nin Tüzük maddesine aykırıdır. ABD, bu yöntem ile kimlerin olimpiyatlara katılabileceği konusunda söz sahibi olmak istiyor!

Yılbaşından önce Los Angeles'i ziyaret eden SSCB Spor Bakanı Gramov başkanlığındaki bir delegasyon, yap-

mış olduğu geziden sonra kuşklarını LAOOK Başkanı Peler Ueberroth ve yardımcısına iletir. Daha sonra da Sovyet oyuncularının ulaşım sorunu, beslenmeleri, antrenmanları ve kalacakları yer ile ilgili bir protokol imzalanır. Ancak sonra Peter Ueberroth'un böyle bir protokolü imzalama yetkisinin olmadığı açıklanır ve protokol geçersiz kılınır. Buradan da anlaşılacağı gibi LAOOK IOK Tüzüğüne en yetkili organ değil, aksine Beyaz Saray'ın göstermelik bir komitesidir. Bilineceği gibi olimpiyat oyunları, oynanan ülkeye değil, şehire aittir. Bu alanda en yetkili organ başta IOK ve daha sonra şehrin olimpiyat komitesidir. Bu nedenle taraf ABD veya Los Angeles Eyaleti değil bizzat IOK ve LAOOK'tur.

ANTI-SOVYETİK PROPAGANDA

Moskova'dan tüm dünyaya gönderilen "Los Angeles'te Buluşalım" sloganından hemen sonra, Kaliforniya Eyalet Meclisinde, Sovyetler Birliği'nin olimpiyatlara katılmasını önlemek üzere, gereken önlemlerin alınması için verilen önerge kabul edilir.

SSCB, daha 1952 yılında, Helsinki'de, olimpiyatlara katılma kararını bildirdiğinde, Amerikan gazetesi "Nation", olayı sert bir tepki ile karşılamış ve histerik bir anti-Sovyetik propaganda başlatmıştı. "Helsinki'deki olaylar, biz ve Ruslar'ın Spor alanında barış içinde pekala yaşayabileceğimizi gösterdiğine göre, genelde, diğer alanlarda da barış içinde yaşayabileceğimiz şüphesini yaratabilir. Peki, bu durumda soğuk savaş ve büyük kapasiteli silah satışları ne olacak?" diye soruyordu Nation gazetesi. (APN)

"Bizleri kuşkulandıran daha çok şey var" diye yazıyor APN (Sovyet Haber Ajansı). "Anthony Mayezko ve David Balsidger adlı iki fabrikatör, kendileri ile aynı düşüncede olan bir grubu, Sovyet Sporcularının Los Angeles'e gelmemesi için gerekeni yapmak üzere görevlendirdiler. Bu iki işletmeci, mümkün olduğu kadar imza

toplayıp Sovyetler Birliği'nin olimpiyatlara katılımını engellemek için devlet başkanına istemde bulunuyorlar." David Balsidger, Cumhuriyetçiler içinde anti-sovyetizmde katılığı ve paraya düşkünlüğü ile tanınır. Para için yapamayacağı yoktur.

Pravda'nın 8 Mayıs 1984 tarihli sayısında yapılan yorumda, "Anti-terörist histeri, olimpiyat örgütlerine öyle işlenmiş ki, sporculara karşı terör eyleminin mümkün olduğu gerçek gibi görünüyor, hatta kaçınılmaz olduğu imajı veriliyor ve tüm politik aşırı uçların her türüne cesaret veriliyor" diye belirtiyor. "Teröristlerden kasıt sovyet sporcularıdır.

Washington Post Gazetesinin anlatığına göre; 14 anti-Sovyetik örgüt, Sosyalist ülkelere gelecek sporculara karşı eyleme geçmek için toplanmışlar ve bir eylem programı saptamışlardır. Bu 14 örgüt, içinde Kübalı karşı devrimcilerden oluşan Omega-66 terörist örgütünün de bulunduğu "Sovyetleri Yasakla" koalisyonunu kurmuş bulunuyorlar.

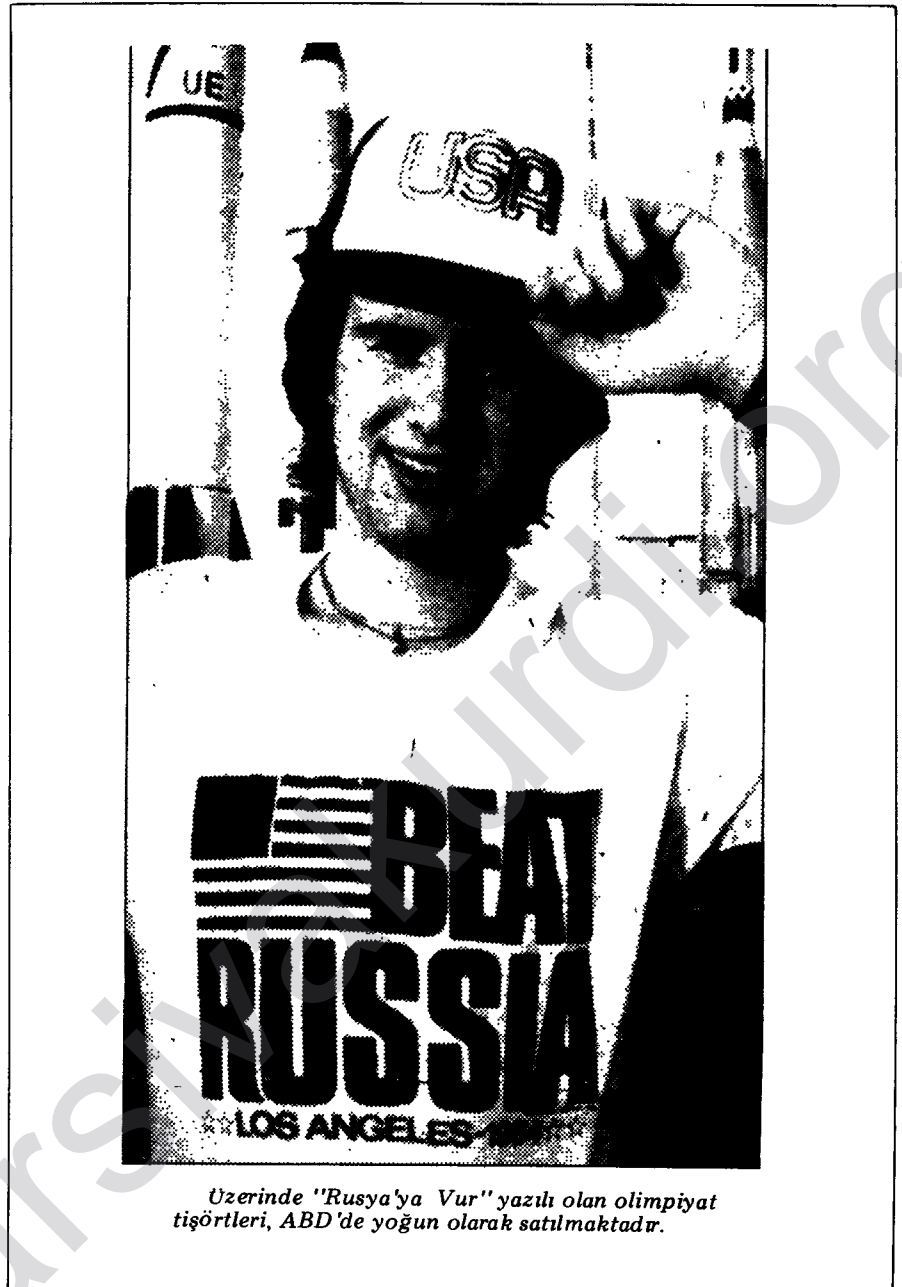
Tüm bunlar Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin olimpiyatlara katılmamada ne kadar haklı olduğunu kanıtlamaktadır.

"Ruslara ölüm", "Sovyetleri dışarla", "Rusya'ya vur" gibi sloganlar, Los Angeles'in her tarafında yaygın. Hatta bu tür sloganlar fanilalara basılıp satılmaktadır. Bu da Amerikalılar'ın "misafirperverliği"nin bir kanıtıdır. Bu durumda da Sosyalist ülkelerin sporcularının can güvenlikleri söz konusudur. Los Angeles emniyet yetkilileri, bu alanda da bir güvence veremeyeceklerini belirtirlerken, Reagan IOK Başkanı Juan Samaranch'a bu alanda söz verdiğini açıkladı. Reagan'ın sözüne güven olur mu?

Montreal 1976 Olimpiyatları'nın yıldızlarından Amerikalı Bruce Jenner, TV'de yapmış olduğu bir konuşmada, Sovyet Sporcularının kendi rakiplerine karşı ne kadar içtenlikli ve dost duygularla dolu olduğunu açıklararak, Sovyetle'in Los Angeles'e katılımını önleme çabalarının durdurulmasını istedi. Böylece Bruce Jenner, ABD'nin gerici kesimlerinin en çok korktukları gerçeklikleri dile getirmişti. ABD'nin gerici kesimlerinin en çok korktuğu da, sporcular arasında dostluk ve içtenliklerin yaratılması ve bunun milyonlarca TV seyircisine de yansımalarıdır. Açıkçası; ABD yönetimi iki halk arasında oluşacak dostluktan korkuyor!

Sovyetler Birliği'nin tüm öneri ve istemlerini dikkate almayan Olimpiyat Komitesi ve Reagan yönetiminin tutumu karşısında Sovyetler Birliği'nin tutumu ne olabilirdi?

Los Angeles'te'ki ve hatta tüm ABD düzeyinde sürdürülen anti-Sovyetik kampanyanın önlenmesi, gerici ve anti-komünist mihrakların tezgahladıkları tuzaklara karşı önlem alınmasını isteyen Sovyetler Birliği Spor Bakanı Gra-



Üzerinde "Rusya'ya Vur" yazılı olan olimpiyat tişörtleri, ABD'de yoğun olarak satılmaktadır.

mov'a verilen yanıt; "biz özgür bir ülkemiz, bu tür faaliyetleri önleyemeyiz. Oluyordu. Anti-Sovyetik ve anti-komünist kampanyanın boşa çıkarılması için, Sovyetler Birliği ve diğer Sosyalist ülkelerin olimpiyatları boykot etmelerinden başka seçenekleri yoktu.

Sovyetlerin yaz Olimpiyatlarını boykot etmesi üzerine şu yorumlar ve tahminler yapıyor.

– Sovyetler Birliği, 1980 yaz olimpiyatlarının intikamını alıyor.

– Sovyetler Birliği blöf yapıyor, sonradan olimpiyatlara katılacaktır. Yazımızın tümünden de anlaşılacağı gibi, Sovyetler'in tutumu hiç te öyle değil. Sovyetler'in yaz olimpiyatlara katılacak sporcuları için güvenlik önlemlerinin alınması ve anti-"Rus", anti-komünist eylemlerin önlenmesi önerisi ve istemleri dikkate alınmadığı için Sovyetler, Yaz Olimpiyatlarını boykot etme kararını alma zorunda kalıyor. Yapılan tahminlerin hiç biri de doğru

değil.

Bu gelişmeler ve olaylardan sonra, Reagan, Sovyetler'e utanmadan uygarlık dersi vermeye kalkışarak; "2000 yıl önce Yunanlılar Olimpiyat Oyunları için savaşa ara verirmiş, keşke bizde onlar kadar uygar olabilsek" diyordu.

Reagan'ın bu iki yüzlülüğünü ispatlamak için öyle pek uzak geçmişe gitmeye gerek yok. Daha dün kendileri ve tüm müttefikleri 1980 Moskova Yaz Olimpiyatlarını boykot etmediler mi?

Uygarlık dersi Sovyetler'e vereceğine, önce yaptıklarını gözden geçirmelerini ve hiç olmasa Sovyetler kadar uygar olabilmeleri gerekmez miydi? Reagan'ın demagogileri ve sapla samanı birbirine karıştırmaları, olup bitenleri ters yüz etmeside sonuç vermeyecektir.

Sovyetler Birliğini uygar olmaya çağırıldığı TV. konuşmasında Reagan, Nicaragua'yı işgal planlarını açıkça savunuyordu. □

Köln'de İlticacıların Sorunları Konulu Toplantı

★ 5.6.1984 tarihinde, Köln'de Uluslararası Af Örgütü tarafından "İlticacıların Sorunları" konulu bir toplantı düzenlendi. Toplantıya, Uluslararası Af Örgütü'nden Avukat Kesler, SPD yöneticilerinden Avukat Uhlenbruchl, Köln Yabancı Düşmanlığına Karşı Çalışma Gurubu'ndan Bayan Rozi Maria Prüfer ve ilticacıların kaldığı haim (yurt) dan bir yetkili katıldı. Toplantıyı izleyenlerin arasında Türkiyeli, Kürdistanlı ve Almanlar çoğunluktaydılar.

Uzun süren tartışmalarda; ilticacıların sağlığa elverişli olmayan "odalar" da kaldığı, çöplerin zamanında atılmadığı, ilticacıların saatte 1,50 DM karşılığı mezarlarda çalıştırıldığı anlatıldı. SPD'li avukat, "Kanunlarımız böyle elveriyor" deyince tartışmalar sertleşti. SPD'li avukata, "Sosyalist ülkelerden gelenlere bir dizi kanunsuz olanaklar sağlanıyor, buna kanunlar elveriyor da Türkiye ve Kürdistanlılara gelince kanunlarımız elvermiyor, değil mi? şeklinde bir soru sorduğumda Almanlar alkışladılar. "Bazı ilticacılar kiralık ev bulduklarında Sosyal Hizmetler Bürosu (Socialamt) kirayı ödemiyor, kişiyi haim(yurt)de kalmaya zorluyor, şeklindeki iddiayı cevapsız bıraktılar. Bir ilticacı, "Bay Kesler, bir günlüğüne iltica "haim"inde kalır mısınız ? şeklinde bir soru sorunca hava daha da gerinleşti. Böylece hiçbir sonuç alınmadan toplantı dağıldı.

Radyodan(VDR-1) toplantıyı izlemek üzere gelen muhabir Bayan Siephanie Rapp, toplantıdan sonra benimle bir röportaj yaptı. Radyodan da yayınlanan bu röportajı aşağıya alıyorum:

SORU: İsminiz, ne zamandan beri Almanya'dasınız, iltica "haim"inde kaldınız mı, ilticanız kabul oldu mu?

CEVAP: İsmim Kendal.s 4 yıldan beri Almanya'dayım. 2 yıl İltica "Haim"inde kaldım. 4 yıl sonra iltica talebim kabul edildi.

SORU: Aslınız nedir, her hangi bir örgütle ilişkiniz var mı ?

CEVAP: Kürd'üm. KKDK sempati-zanırım.

SORU: İlticacılar sorunu derneğini-ze getiriyorlar mı?

CEVAP: Evet. Sık sık sorunlarımız bize getiriyorlar.

SORU: Onlara yardımcı olabiliyor musunuz?

CEVAP: Kendilerine olanaklarımız ölçüsünde yardımcı olmaya çalışıyoruz. Fakat bu yeterli olmuyor. Bilindiği gibi Almanya'da derneklere hiç bir yardım yapılmıyor.

SORU: İltica "Haim"i hakkında biraz bilgi verir misiniz?

CEVAP: İltica "Haim"i şehirden 8 km. uzaklıktadır. "Haim"de yiyecek satan bir dükkan var. Çok pahalı olduğu için ilticacılar oradan yiyecek alamıyorlar. Çünkü ilticacılara verilen sosyal yardımla oradan yiyecek alınmaz. Ancak "Aldı" denen yerden bir şeyler alabiliyorlar. Bunlarla da bir ay geçinemiyorlar.

SORU: "Haim"de kaç kişi kalıyor, televizyon var mıdır, sağlık koşulları nasıldır?

CEVAP: "Haim"de 400'den fazla insan kalıyor. Televizyon yoktur. İlticacıların çoğu barakalarda yaşıyorlar. Sağlık personeli 2 yıl hiç uğramadı.

SORU: Anladığım kadarıyla bu insanların çalışma izinleri yok, hemen hemen hepsi işsizdir, boş zamanlarını nasıl değerlendiriyorlar?

CEVAP: Doğrudur, çoğunun ça-

lışma izni yok. Boş zamanlarını futbol voleybol, masa tenisi, iskambil v.s. oynayarak geçiriyorlar. Bazen bu koşulların verdiği sıkıntıdan birbirleriyle sür-tüşenler bile oluyor.

SORU: Siz bu durumları nasıl görü-yorsunuz?

CEVAP: Bana göre, ilticacılar siyasi yaşamın dışında değerlendirilemezler. Bu insanlar futbolcu olarak buraya gel-medikleri gibi futbolcu olmaya da ni-yetleri yok. Bu nedenle, bunların acil talepleri top değildir. Bunlara insanca yaşama olanağı sağlanmalıdır. İlticacı-lar için en doğal ihtiyaçlar olan iş, ek-mek ve barınma sorunları acilen çö-zümlenmelidir. İltica talepleri en kısa zamanda kabul edilip, onlar çeşitli psi-kolojik baskılardan kurtarılmalıdır.

Köln
Armanc Muhabiri

SÖMÜRGEÇİ İLİŞKİLER SEKİZ CAN DAHA ALDI

□ 15. 4.1984 günü Van'ın Özalp ilçesinden Ceylanpınar ve Çukurova'ya mevsimlik tarım işçilerini taşıyan bir kamyon devrildi. Sekiz ırgat olay yerinde ölüerken, 15'i ağır olmak üzere toplam 48 kişi yaralandı.

Bu haber ne basit bir kaza, ne de Türkiye'nin bir türlü çözüm getirmediği bozuk trafik sisteminin bir sonucu olarak değerlendirilebilir. Bir çok kötü-lüğün ve olumsuzluğun nedeni olan sö-mürgeci yapı, bu olayında asıl sorumlu-su ve müsebibidir.

Ülkemizin sömürgeci esaret altında bulunmasından kaynaklanan geri kal-mışlık, her yıl onbinlerce insanlarımızın sırtına yorgan ve döşegini vurup, Harran ve Çukurova yollarına düşür-mektedir. Hiç bir çalışma yasaasının ge-çerli olmadığı Çukurova'nın bunaltıcı, nemli havasında, Harran'ın kızgın güne-şi altında yaşam mücadelesini vermek-tedirler.

Bu ağır çalışma koşullarına da in-sanca gidilmemektedir. Taşıma aracı ola-rak, yük kamyonları kullanılmaktadı-r. Ve 1000-1500 km'lik yolculuk bu yük araçlarıyla, üstelik 60-70 kişi tıkış-tırılarak yapılmaktadır. Geçen yaz ay-ını mevsimde Adıyamandan Çukurova'ya işçi taşıyan bir kamyon yine devril-miş ve o "kazada" da (!) kırka yakın emekçi hayatını kaybetmişti.

Ayrıca şunuda çok ıyı biliyoruz ki, bu "kaza" ne ilktir, ne de son olacak. Ülkemiz işgal, halkımız esaret altında tutuldukça, bu tür kitlesel "kazalar"-siz bunu cinayet anlayın- hep devam edecektir.

DENG

û

BAS

Ev axaftina ku em li jêr pêşkêş dikin, hevaleka me li Elmanya Federal di roja 1ê Gulanê ji karkeran re kiribû.

Em bi navê karkerên biyanî yê n ji Tirkîyê û ji Kurdistanê, silavên hevaltî li we dikin.. Bijî roja karkêrên ya tekoşerî û pişgiriye 1 ê Gulan!

Em zaf dilxweşin ku îsal meşek ji bo daxwaziyên ne ya ji bo kar û aşitiyê pêk hat Karkêrên kurd di sala 1979 da jî di 1ê Gulanê de di vî kolanê de meşiya bû.

•••

Hevalên Hêja!

Di têkoşina DGB ya ji bo mafên karkeran de di heftake da 35 saet kar. ciyek girîng di stîne Patron û sermayedar li dij daxwaziyên karkêran ya ji bo kar û aşitiyê dest bi kampanyeke dijwar kirin. Em karkerên biyanî û yê n Elman divê ji bo mafên xwe di vê tekoşinê de pişgiriya hev bikin. Divê em bi hev re li dij Hukûmeta Bonn ya ku alîkariya patronan dike rawestî, ji bo ku ji kar avêtina girsî (gelemperi) ber dewam dike alternativek jî heftê de 35 saet kar bi meaşê karkeran ya real (ya rasti) kê m dibe Bêkariya girsî zêde dibe Her ji kar avêtin dibê sedema guhertina qedera însanan. Em dixwazin. siyaseta hukûmeta Bonn ya ku neyarê karkeran e., bila bê te rawestandî.

•••

Hevalên Hêja!

We di van şeş mehên buhirî de hem hilbijartina parlamento-

yê (6 11 1983) hem jî hilbijartina belediyê û muxtariyê yê n derewin taqîp kir.

Ji bo hilbiratîna parlamento yê derew, sê partî bi biya cûnta faşist û mêtîngehkar tevî hilbijartinê bûn. Muhelefeta de mokrat û welat hêz û burjuvaziyê n din derveyî vê hilbijartinê hatin hiştin Lê dîsa jî generallên faşist xwinmij û terorist sîlekî mezin xwarin. Gelên tirk û kurd bi mana protestoyê rayên xwe dane ANAP ê. Di hilbijartina Belediyê û muxtariyê de eşkere bû ku her sê partiyên ku li parlamentoyê ne zêdeyî heft milyon ray winda kirin, MDP û HP jî sedî deh kêmtir ray stendin. Eger hilbijartina parlamento yê bûna ev her dû parti dê nikarîbûna biketana parlamento yê Ji vê yekê mirov dikare bêjê ku ev parlamento ya derewîn e.

Mafên karkeran yê n demokratîk ku bi têkoşinê hatibûn sitendin. tev de wenda bûn Feqîrî xizanî û tazîtiyan malên karkêran ber çavan e. Karkêrên kurd û tirk îro ji meaşê 1962 an kêmtir meaş distînin

Karkêr, kedkarên sendikayê û berpirsiyarên DİSK ê têkoşerên aştiyê, mamoste têkoşerên gelên Kurdistanê yê n serxwebûn û azadiyê. di zindanan de ne. Di despêka vê salê de heft welathêz di zindananê Diyarbekirê de bi awa ki hovîti hatin qetilkirin. Ew ji bo doza gelê kurd şehîd ke-

tin Dîsa di van rojan de deh welathêzên din cezayê dardekîrnê stendin.

Çendeke ku miqatek (raber zinek) ji bo efa tevayî dest pê kiriye Lê belê cûntaya Faşist dixwaze girtiyên siyasî derveyî vê efê bihêle. Watîniya her karkêr, kedkar hêzên siyasî ew e ku piştgirî ji bo daxwaziya efa tevayî ji bo girtiyên siyasî bikin Di van rojan de kampanyek ji bo efa giştî li Elmanya Federal û li tevayî Ewrûpa destpêkir. Me divê hûn ji pişgiriya vê daxwaza demokratîk bikin

-Bila alîkariya ekonomik û leşkerî ji Tirkîyê re bê te rawestandin!

-Bijî 1 ê Gulan!

Bijî têkoşina karkêran ji bo heftê de 35 saet kar bi meaş sawî!

Pir sipas

AYDINLARIN SUSKUNLUĞU.....

Sayfa 2'den devam

gençleri, yurtdışındaki demokrasi, insan hakları ve barış yanlısı kişi ve kuruluşları 1256 Türkiyeli aydımla dayanışmaya, dilekçelerinde dile getirdikleri istemlerini kamuoyunda yaygınlaşması ve gerçekleşmesi için çaba göstermeye çağırıyor."

"Yurt içi ve yurt dışındaki bütün bilim adamları, öğretim üyesi, gazeteci, yazar ve sanatçılara, sendikalara, öğrencilere, demokratik meslek örgütü yöneticilerine sesleniyoruz! Tek tek ya da ortaklaşa olarak 1256 imzalı dilekçede dile getirilen düşünce ve istemleri desteklediğinizi, bunların gerçekleştirilmesini istediğinizi belirten yazılarla yönetime, basına başvurun! Destek mesajları yollayın ve sözkonusu istemlerin hayata geçmesi için çabalarınızı daha da aktifleştirin!" □

mirinek bê wext

Mirina heval Cewdet DEMİR, Hemû hevalên wî jî dil êşand

□ Mirina heval Cewdet ya jî nişkave, hemû heval û dostên wî jî dil êşand. Si-ba sêşemiyê (18.6.84) dema mirina heval Cewdet hate bihistin, wek hemû kesî, em jî di ciyê xwe de mit û mat mabûn. Ji ber ku tu nexweşiyek wî tunebû. Berî mirina wî bi du rojan Kongra Komela wan hebû û ew jî di vê Kongrê (Ew bi xwe jî serokê komelê bû) de beşdar bû. Di dû re jî tu nerehetiyek wî tunebû û li ser nigan bû. Roja Duşemyê bi şev, ji nişka ve xera dibe û hetanî ku bijîşk xwe digihîne ser, ku êdî tişteki bike tuneye.

Heval Cewdet, di sala 1949 an li qeza Kulu li gundê Celep hatibû dine. Malbata wî jî wek gelek Kurdan berî nuha bi sedsalan surgûn bûbûn û li aliyê Konyayê bi çî bûbûn. Lê hêzên mêtîngêhkar di nav van sedsalan de nikaribûn gelê Kurd di nav xwe de bihelîne û ji evîna netewatîyê dûr bixîne.

Heval Cewdet di sala 1976 an de hate Swêd. Bi hatina wî re têkiliyên wî bi kesên pêşverû û welatparêz re çê bû û di dû re jî kete nav xebata komelatîvê.

Heval Cewdet, di avakirina Federasyona Komelên Kurdistan de jî beşdar bû û di Kongra Sisiyan(3) de ji bona Komîta Karger hate hîlbijartin. Wî ev vatîniya xwe hetanî Kongra Çaran bi serfirazî meşand. Di Kogra Çaran(4) de jî cardin, wek endamekî Komîta Karger hate hîlbijartin û di belavkirina vatîniyan de jî cardin bûberpirsiyarê Federasyonê yê aborî. Wî ev vatîniya xwe hetanî berî mirina xwe bi du heftan jî da domandin. Wî di dema vê xebata xwe de, tu carî dilê hevalên xwe jî xwe nehîşt û kes jî xwe aciz nekir. Daxwaz û armanca wî her ev bû ku, têkoşîn pêş de here, xurt bibe û gelê Kurd jî wek hemû gelên cihanê jî bin nîrê kolonyalîzmê xilas bibe. Ew hevalekî nefis biçûk, xebatkar û milletperwer bû. Bi van ehlaqê xwe yi baş, xwe bi hemû heval û hogirên xwe dabû hez kirin. Lewra jî bi mirina heval cewdet ya bi xortanî wek hemû kes û hêzên pêşverû em jî, ji dil li ber dikevin û pê diêşin. Wî jî li gor bîr û bawerî û zanaya xwe jî gelê Kurd re xizmet kir û têkoşîn da. Ewê gelê Kurd van kirinên heval Cewdet jî bîr neke.

ÊRÎŞA ÎRAQÊ YA SER KURDISTANÊ HATE PROTESTO KIRIN

□ Di 16ê meha Hêziranê de li Stockholmê Federasyona Komelên Kurdistan û Komîta Kurdistan li dij êrîşên Îraqê yê ser bajarên Kurdistanê Îranê bi hev re meşek pêk anîn. Wek tê zanîn di 5ê meha Hêziranê de balafirên Seddamê xwînrej, bajarê Baneh bomberduman kiribû. Di vê êrîşa hov de nêzî 900 mirov hatibûn kuştin û bê hejmar jî kes birîndar bûbûn. Piştî bihistina vê êrîşê Federasyonê û Komîta Kurdistan biryara meşek li dij her du dewletan (Îraq û Îran) girtin û di 16ê mehê saet di 12.30 yî de pêk anîn. Di meşê de nêzî 200 kesî jî her çar beşên Kurdistanê beşdar bûn. Hemuyên meşvanan bi yek devî jî destpêka meşê û hetanî dawiyê siloganên li dij vê êrîşê û karîna Seddam û Humeynî avêtin. Komela me jî bi girseyî di meşê de beşdar bû. Cardin di meşê de bi navê Federasyonê û Komîta Kurdistan belavokek bi zimanê Swêdî hate belav kirin. Di belavokê de bi kurtayî li dij şer tê sekinandin û êrîşên her du dewletan yê ser bajarên Kurdistanê tê protesto kirin.

Wek tê zanîn vî şerê neheq û paşverû zirarên gelek mezin dan her du aliyên jî. Hetanî îro bi sedhezaran ve însan hatin kuştin, birîndar kirin û bê hejmar jî gun û bajar jî wêran bûn. Ji vanan gelekê wan, gund û bajarên Kurdistanê bûn. Ev yek jî destpêka şer de wisaye. Car jî piştî êrîşa Îraqê, Îrane jî bi balafirên êrîş bir ser "Îraq"ê û wan jî bajarê Sulêmaniyê, Halabdî û Kerkûk bomberduman kirin. Û jî xwe ev yek ne cara yekemîn bû, ku pêk dihat. Hetanî niha gelek caran her du aliyên jî bombe û gulle bi ser gelê Kurd de barandine, gund û bajarên Kurdistanê şewitandine û bi hezaran ve mirov kuştine. Ev yek jî li hesabê hêzên kevnepe-rest û împeryalist û bi taybetî jî li yê Tirkîyê tê. Ji ber ku di navbeyna van hêzên jorin de li hember tevgera gelê Kurd hevkarîyek gelek xurt heye.

DÛNYADAN KISA HABERLER

○ İSVEÇ: anders Hasselbohm adlı bir gazetecinin "Denizaltı Tehlikesi" adlı bir kitabı tüm İsveç kamuoyunun dikkatlerini üzerine çekti. Kitap 1982 yılından bu yana anti-Sovyetik propaganda alet edilen denizaltılarını Sovyetler Birliğine ait olmadığını, aksine NATO ülkelerine ait olduğunu belgelerle kanıtlamaktadır.

ABD: Son yapılan istatistiklere göre ABD'de tekellerin kar oranı artarken, işsizlik alabildiğine yükselmektedir. 1979 yılında 6 milyon olan işsiz sayısı 1983 yılında 11 milyona yükselmiş bulunmaktadır. Kar oranındaki yükselme ise %52'dir. 1982 yılında 128.300 milyon dolar olan kar, 1983 yılında 246.200 milyon dolara yükselmiştir.

○ AFGANİSTAN: Afganistandaki karşı devrimcilerin bir üsû haline getirilen Pensîr ovası karşı devrimcilerden temizlendi: 21 Mart 1984'te başlatılan

operasyon hedeflediği amaca ulaştı.

Bilineceği gibi karşı devrimciler ABD, Çin ve Pakistan'dan aldıkları askeri yardımlar ile Afganistan devriminin kazanımlarını engellemek, onu sabote etmek için her gün köyleri basıyor, okul ve hastaneleri havaya uçuruyorlardı.

Ova halkı, operasyondan sonra bir araya gelerek yaptıkları bir toplantıda AFDP'yi ve Afganistan devrimini desteklediklerini açıkladılar.

Ova'yı terketmek zorunda kalan karşı devrimciler, geri çekilişte önlerine gelen her şeyi yıkıp yıkararak barbarlıklarını bir kez daha kanıtladılar.

ABD-New York: Televizyon şiddetine karşı uluslararası Koalisyon (ICAEV)'nun yapmış olduğu bir araştırmaya göre; TV programlarının yayınlandığı en iyi dönem olan akşam vakitlerinde, her sekiz dakikada bir bedensel işkence, her yirmi dakikada ci-

nayete teşebbüs ve her saatte öldürme olayı görülmektedir. Çocuk programlarının cumartesi sabahları yayımlanan kesiminde işkence olayı her dört dakikada bir, cinayete teşebbüs olayı her yedi dakikada bir görülmektedir.

Toplam olarak her saatte bir, 30 şiddet olayı görüle bilmektedir ABD TV programlarında.

ARMANC:
Serxwebûni
Azadi
Demoqrasi



ARMANC

MONTHLY KURDISH MAGASINE / MÅNATLIG KURDISK TIDSKRIFT

ADRESS: ARMANC : Tunnelgatan 14-2tr 111 37 Stockholm-Sweden Tel:08/10 12 89

Ans-Utgv(Xwedi) : YKDK (Kurdiska Demokratiska Arbetarunionen)

Price;(buha) :7,5 kr / 2 Dm / 50 TL.

Abone :90 Kronor/ år / year / sal / - POSTGIRO:82 48 58-5



ISSN: 0348-7385